

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਦਸੰਬਰ 14, 1988

December 14, 1988

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

The Canada Darpan The Punjabi Newspaper

P.O.BOX 265, Surrey, B.C. V3T 4W8

Ph: (604) 581-4473

“ਬੀਜਿੰਗ ਰੀਵੀਊ”
ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਖਤਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਫਪਟ ਵਾਲੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ “ਬੀਜਿੰਗ ਰੀਵੀਊ” ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਦਾਖਲੇ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ 1962 ਵਿਚ ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਕਦਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚੀਨ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਮੌਤਾਂ — ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਹਲਾਕ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ 12 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਰੋਪੜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੰਗਰਾਲੀ ਪਿੰਡ ਕੋਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਥੇਦਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਜਗਰਾਓਂ ਕਸਬੇ ਤੋਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਸਨ।

ਇਹ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗੰਨੇ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਮਲਾਯਾਵਰਾਂ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ ਤੇ ਉਹ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਹਮਲੇ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਉੱਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ, ਉਸ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਐਕਟਰ ਵੀਰੇਂਦਰ ਦਾ ਕਤਲ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਾਂਝੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਇਸੇ ਕੜੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

‘ਬਾਬਾ’ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਲਾਕ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਖੁੰਘਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ‘ਬਾਬਾ’ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਹੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਰੀਬੇਰੇ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਇਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਹੋਰ ਖਬਰ ਹੈ। ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੋਰਸ ਦਾ ਏਗੀਆ ਕਮਾਂਡਰ ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ।

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਵਲੋਂ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬੰਤਾ ਨੇ ਸਾਈਨਾਈਡ ਦੀ ਗੋਲੀ ਖਾ ਕੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਕਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ

ਆ ਗਿਆ।

ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ। ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਵੰਡੀ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦਾ ਸੁਰਾਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜੇ ਗਏ ਸੁਦਾਗਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵੰਡੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਬਾਬਾ ਦਲ ਦੇ ਦੋ ਬੰਦੇ ਹਲਾਕ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਧੜੇ ਦੇ ਦੋ ਬੰਦੇ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਦਲ ਦੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁਤਰ ਸੁਖਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਅਗਿਆਤ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਤਲ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ। ਪੁਲਸ ਨੂੰ ‘ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਮੁਕਤੀ ਵਾਹਿਨੀ’ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਖਤ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਿਉ ਪੁਤਰ ਪੁਲਸ ਦੇ ਟਾਊਟ ਸਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਕਿਸੇਰੀ ਲਾਲ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜੋ 20 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਨੌਬਹਿਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਹੀ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਖਬਰਾਂ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆ ਸੀ।

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ

ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਡਾਕੋ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੁੱਟੇ ਸਨ, ਦੇ ਇਕ ਮਫ਼ਰੂਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਉਸਦੇ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਸਨ।

ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਵੈਂਕਟਰਮਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸੋਵੀਅਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਮੀਨੀਆ 'ਚ ਆਏ ਭੂਚਾਲ ਕਾਰਨ ਜੋ ਤਬਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲੀ ਹਮਦਰਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਕਾਰਨ ਲੱਖਾਂ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਹਮਦਰਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੋਰਬਾਚੇਵ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਇਕ-ਤਰਫੀ ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ

ਕੈਪਟਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਦੱਸਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਕੈਪਟਨ ਸਤੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਵਲੋਂ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਕਲੀ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਨੇ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੂੰ ਖਤ ਲਿਖਕੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਭੇਜੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਨਕਲੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਤਾਰੇ ਹੇਅਰ ਉਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦਾ ਕੇਸ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ...

ਸਰੀ — ਵੈਨਕੂਵਰ ‘ਸਨ’ ਦੇ ਰੀਪੋਰਟਰ ਟੈਰੀ ਗਲੇਵਿਨ ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ 17 ਸਾਲਾ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ ਨੇ 12 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ‘ਇਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਉਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਉਕਸਾਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਸ ਕੋਲ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹੇਅਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਸੀ।

ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਨੇ ਜਿਸਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਾਸਪੋਰਟ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਗੈਰੀਊਜੀ ਬਣਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਇਕਬਾਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਗਸਤ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਹੀ ਤਾਰੇ ਹੇਅਰ ਉਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ।

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ

ਅਖਬਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਵਿਵਾਦ-ਗੁਸਤ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਸੰਤੋਖ

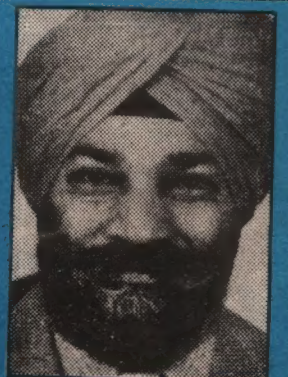
ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ ਦਾ ਲੜਕਾ ਹੈ ਜੋ “ਧਰਮ” ਨਾਂ ਥੱਲੇ ਲਿਖਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬੱਗਾ ਨੇ ਵੀ ਗੈਰੀਊਜੀ ਬਣਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਓ-ਟੋਰੋਂਟੋ ਵਿਚ ਬਰੈਂਟਫੋਰਡ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਨੇ ਕੋਈ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ।

ਹੇਅਰ ਦੀ ਹਾਲਤ

ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਾਰਾ ਹੇਅਰ ਅਜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਲੱਕ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (Paralysed)। ਹੇਅਰ ਉਤੇ 357 ਕੋਲੀਬਰ ਗੋਲੀਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੱਗਾ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਨੇ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਝੂਠ ਇਸ ਲਈ ਬੋਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਪਿਛੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਝੂਠ ਤਾਂ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਸਕੇ ਜੋ ਉਸਨੂੰ

HAYER

ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ‘ਏਜੰਟ’ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਸਰੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਮਾਰਵਿਨ ਸਟੀਅਰ ਅਤੇ ਰੋਬਰਟ ਸਟੈਂਬਿਗਜ਼ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ।

ਸਟੀਅਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਪਿਛੋਂ ਬੱਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਝੂਠਾ ਹੈ।”

ਸਰਕਾਰੀ ਜੱਜ ਵੈਂਡੀ ਡਾਅਸਨ ਨੇ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਕਈ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ, ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਕਿਵੇਂ ਪੁਜਾ, ਉਸਨੇ ਹਥਿਆਰ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਹੇਅਰ ਦੇ ਕਿਉਂ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਸ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ।

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 5 'ਤੇ)

N. & J. Painting & Cleaning

ਐਨ ਐਂਡ ਜੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਐਂਡ ਕਲੀਨਿੰਗ

Residential and Commercial

- ਘਰ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ਲ
- ਨਵੇਂ ਘਰਾਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਰੇਟ
- ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ

ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਨਾਰਮਨ ਗਿੱਲ
Norman Gill
874-7567

30 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਇਕੋ ਦਿਨ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੜਾਏ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬਮਾ ਆਇਆ ਪਰ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਾਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ 30 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

13 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ 4 ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਬਟਾਲਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ 30 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਜਗਰਾਓਂ ਨੇੜੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਲਾਕ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ 45 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਜਗਰਾਓਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਕਿਸਾਨ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਮਜੀਠਾ ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਥੱਲੇ ਪਿੰਡ ਕੌਂਡਵਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗੁਰਮਾਤਾ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੁਲਖ ਰਾਜ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿੰਨੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਲਾਸ਼ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਸੀ।

ਦੋ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਲਾਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲਾ ਟਾਈਗਰ ਫੌਰਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਏਰੀਆ ਕਮਾਂਡਰ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਜੇਤਾ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪੁਲਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਭਾਰੀ ਰਕਮਾਂ ਵਸੂਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁਖਬਰੀ

ਜੋ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੀ ਬਟਾਲਾ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸੇ ਜੋ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਸਨ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦਾ 'ਏਰੀਆ ਕਮਾਂਡਰ' ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਨੇ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਬੰਬਾਂ ਦੇ ਧਮਾਕੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਿੱਚ ਮਿਲੇ। ਡਿਜੀਟਲ ਰੇਡੀਓ ਕੰਟਰੋਲ ਸਿਸਟਮ ਵੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ।

ਦੋ ਹੋਰ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਕਮਾਂਡੋ ਫੌਰਸ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਫੁਲਗੜੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ। ਜ਼ਿਲਾ ਪੁਲਸ ਮੁਖੀ ਅਨਿਲ ਕੌਸ਼ਕ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਬਸਤੀ ਅਜੀਜ਼ ਵਾਲੀ ਵਿਚ 10 ਮਜ਼੍ਹਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ

RAJA CATERING SERVICES
SINCE 1975

FOR WEDDING SWEETS & YOUR CATERING NEEDS

WE OFFER:

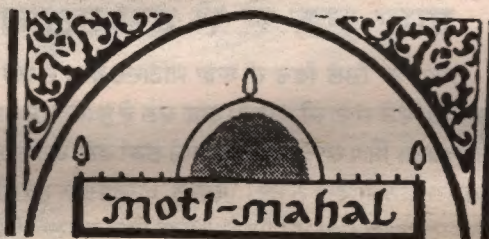
- BEST FOOD □ BEST SERVICE
- BEST PRICE

Call **BALWANT RAJA AT**

325-5014 or 321-3223

6450 MAIN ST., (AT 49th Ave.)

VANCOUVER, B.C. CANADA V5W 2V4

After An Auto Accident, Call On Experience:

Bernard Simpson And Company

Lawyers

Practice RESTRICTED to INJURIES CAUSED BY CAR ACCIDENTS

ICBC Claims

No charge for initial consultation

Translation Services Available

ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ

Call collect
24 Hour Calls

Ph. 734-2272

Situated In the B.C. Automobile
Association Building

Ste. 750, 999 West Broadway
Vancouver, B.C. V5Z 1K5

ਤੁਹਾਡੇ ਕਲੇਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ
ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ
ਤੁਸੀਂ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰੋਂ

- ਵੇਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਮ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਦੇ ਕੇਸ ਹੀ ਹੈਂਡਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
- ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਸੰਬੰਧੀ ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਕਲੇਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈਂਡਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਅਰਮੀਨੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿਚ 60,000 ਲੋਕ ਭੁਚਾਲ ਕਾਰਨ ਮਰੇ

ਮਾਸਕੋ — ਪਿਛਲੇ ਭੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆਏ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਭੁਚਾਲ ਕਾਰਨ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਅਰਮੀਨੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿਚ 60,000 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਲੋਕ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦਿਲ-ਕੰਬਾਊ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦਹਿਲ ਪੈ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ 80 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਭਿਆਨਕ ਭੁਚਾਲ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਤੱਕਿਆ ਜਿਸਨੇ ਚਾਰ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਚ ਇਨੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲਈਆਂ ਹੋਣ।

ਭੁਚਾਲ ਆਉਣ ਨਾਲ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਇਕ ਦਮ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਅਰਮੀਨੀਆ ਦਾ ਤੀਜਾ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕੀਰੇਵਾਕਨ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਸਪੀਤਾਕ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਟ ਗਿਆ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚੋਂ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਾਇਤਾ ਅਰਮੀਨੀਆ ਵਿਚ ਪੁਚਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 5 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਸਹਾਇਤਾ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ, ਬਰਤਾਨੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਬਚਾਅ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਠੰਡ ਕਾਰਨ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦਾ 21 ਦਸੰਬਰ ਦਾ ਅੰਕ ‘ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ’ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੁਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮਿਤਰਾਂ, ਸਨੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਭ ਇਛਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਵਪਾਰੀ ਵੀਰਾਂ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੰਨੇ ਹੁਣ ਤੋਂ ਰੀਜ਼ਰਵ ਕਰਵਾ ਲਵੋ ਤਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਾਯੂਸ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ।

ਥਾਂ ਰੀਜ਼ਰਵ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 17 ਦਸੰਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਐਡ 17 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਪੁਜਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਹੀ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :
581-4473

ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਸੁਈਟ

ਇਕ ਬੈਂਡਰੂਮ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨਿਕੋਰ ਬੇਸਮਿੰਟ ਸੁਈਟ ਬਰਨਬੀ ਵਿਚ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ 16 ਐਵੇਨੀਊ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਸਕੂਲ, ਹਸਪਤਾਲ, ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਵੀ ਨੇੜੇ ਹਨ। ਡਰੇਪਸ, ਫਰਿਜ, ਸਟੋਵ ਵੀ ਸੁਈਟ ਵਿਚ ਹਨ।

ਚਾਹਵਾਨ ਸੱਜਣ ਅੱਜ ਹੀ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :
525-7105

- ਕਾਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਜਾਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਾਰਨ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ
- ਰੀਅਲ ਇਸਟੇਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ
- ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ

ਤਾਂ

ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

ਬੈਰਿਸਟਰ ਤੇ ਸੈਲਸਿਟਰ
ਨੂੰ ਮਿਲੋ

ਫ਼ੋਨ : 874-0204

Beck, Robinson & Co.

700-686 West Broadway Vancouver, B.C. V5X 1G6

Ph. 588-5808

9373 - 120 St., (Scott Rd.),
Delta, B. C.

ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟਸ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇਨਕ.

ਮੰਠਿਆਈਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੁਕਾਨ!

BOMBAY SWEETS MANUFACTURERS INC.

6556-6560 MAIN (at 49th Ave.)

VANCOUVER, B.C. V5X 3G9

Tel. (604) 321-1414

Or 874-5722

CONTACT:

NARESH SHUKLA & BROS.

\$2.50 / ਪੈਂਡ ਵਾਲੇ
ਜਲੇਬੀਆਂ
\$1.00

\$2.50 / ਪੈਂਡ ਵਾਲੇ
ਲੱਡੂ
\$1.75

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚਾਰ ਬੈਂਚ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਉਤਰ, ਦੱਖਣ, ਪੂਰਬ, ਪੱਛਮ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚਾਰ ਬੈਂਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੀ 125ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ 'ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਕ ਨਵੀਂ ਝਾਤ' ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ ਆਰ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਾਲ ਨਾ ਕੇਵਲ ਖਰਚ ਘਟੇਗਾ ਸਗੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਸੁਣੇਗਾ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 12 ਰਿਟਾਇਰਡ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰਡ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਸੁਣਨਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਸਾਲ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰੇ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਤੇ ਫੁਰਤੀਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਪੁਸ਼ਟ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਕੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਡਿਕਟੇਟੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਟੈਨੇਗਰਾਫਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਹੋਵੇ।

■ BUYING ■ SELLING

Free Evaluation For Your Property

Call any time

Without any obligation

Ph. Bus: 736-3831 Res: 434-8548

Pager 687-1985 #2229

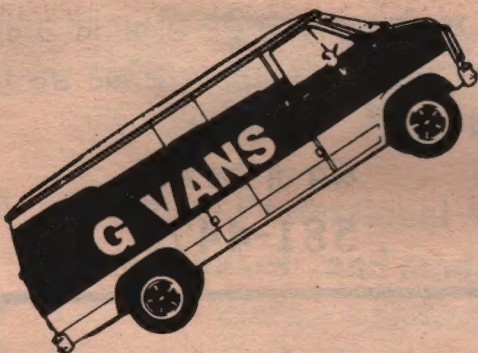
United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

■ Auto Upholstery

■ Installations

GILL VANS Conversions & Accessories

■ Accessories

■ Service

Bench Seats installed from \$300

Captain Chairs with swivel bases, custom made from ..... pr. \$390

Sofa bed Deluxe from \$475

Bay Windows installed from \$99

Complete Van Interior from \$725

Raised Roof installed from \$850

Electric Sofa Bed ..... from \$1299

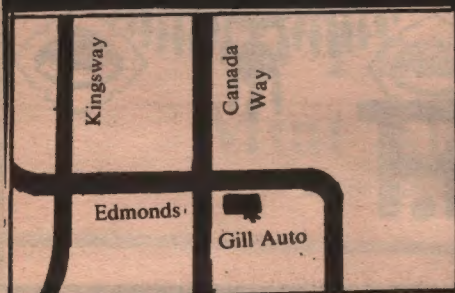
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਰ ਮਾਡਲ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਹਨ —
ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਪੁੱਜੋ — ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ

CALL

522-2122

COLLECT

GILL AUTO SALES

7762 - Edmonds St., Burnaby, B.C.

DLR #8220

OPEN MON.—FRI. 9 AM-8 PM — SAT. 9 AM-6 PM — SUN. 10 AM-4 PM

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — 13 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ-ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾਵਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਇਹ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਅਤੇ ਸਰੋਵਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ (ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ), ਮੁਕਤਸਰ ਅਤੇ ਤਖਤਪੁਰਾ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਰੋਪੜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਅੰਬਾਲਾ, ਜਮਨਾਨਗਰ, ਜਗਾਧਰੀ ਤੇ ਪਾਨੀਪਤ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਪਰਬਤੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਘੀਸ਼ਿਗ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜੇਤੂ

ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ — ਗੋਰਖਾਲੈਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 13 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪਰਬਤੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ 26 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਸੀ ਫੀ ਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਕਈਆਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਨੱਬੇ ਫੀ ਸਦੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵੀ ਹਨ।

ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਪਰਬਤੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ 40 ਸੀਟਾਂ ਹਨ ਤੇ 14 ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰੇਗੀ। ਗੋਰਖਾ ਨੇਤਾ ਸੁਭਾਸ਼ ਘੀਸ਼ਿਗ ਵਿਰੁਧ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ ਭਰੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਿੱਤੇ ਐਲਾਨੇ ਗਏ। ਇਕ ਹੋਰ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੋਪੀ ਮਾਇਆ ਗੁਰੰਗ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਿੱਤੀ।

ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਗੜਬੜ ਦੀ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਬੱਗਾ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਗਾ ਦੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਆਟਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਾਲੇ ਕੋਲੋਂ ਗੰਵਾਲਵਰ ਖਰੀਦਿਆ, ਕਿ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀ ਨੇ ਇਹ ਗੰਵਾਲਵਰ ਦਿਤਾ, ਕਿ ਟਰਾਂਟੋ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਦੋ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਗੰਵਾਲਵਰ ਲਿਆ।

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਸ ਦੀ ਤਹਿਕੀਕਾਤ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰਕੀਰਤ ਬੱਗਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੰਘ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ, ਮਾਰਚ 1988 ਵਿਚ ਉਹ ਚੋਰੀ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵਰਤ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਛੇ ਦਿਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਚੀਨ ਯਾਤਰਾ ਸਦਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਚੀਨ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ 19 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ 23 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਗੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਗਰੁਪ ਸਾਹਮਣੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਚੀਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਇਸੇ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਨ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਆਵੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪੀ. ਐਨ. ਸੁਕਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜੋ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਸਪਤਾਹ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੱਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ 'ਸਾਰਕ' ਕਾਨਫਰੰਸ ਉੱਤੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਨੂੰ ਇਕ ਚੰਗਾ ਕਦਮ ਕਿਹਾ ਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਿਸ਼ਿਜ਼ ਭੂਟੇ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨਗੇ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮਾਲਦੀਵ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਰੋਲ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ।

ਚੋਣ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਚ ਸੁਧਾਰ

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਕ ਕਿੱਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਕਿ ਚੋਣ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ 18 ਸਾਲ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਸਕਣਗੇ। ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਧਾਂਦਲੀ ਤੇ ਹੋਰਫੇਰੀ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਚੀਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੌਰਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 1954 ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕੋਈ ਅਹਿਮ ਭਾਰਤੀ ਨੇਤਾ ਚੀਨ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਵੀ ਚੀਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੀ ਲੀ ਪਿੰਗ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦ-ਚੀਨ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਖਿੱਤੇ ਉੱਤੇ ਅਮਨ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਠ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਰਹੱਦ ਬਾਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਅਗੇ ਤਰੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਅਹਿਮ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤੀ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਕੇ ਪੀ ਐਸ ਮੈਨਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਨੇ ਦੋ ਤਿਆਗੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਬੱਸ ਦੇ ਅਗਵਾ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਗਲਤ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 4 ਮਰੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਮੋਗਾ ਤੇ ਜਗਰਾਓਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਇਕ ਬੱਸ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਈ ਜਿਸ

ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬੱਸ ਅਗਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਗੋਂ ਉਸ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਚੜ੍ਹੇ ਸਨ ਪਰ ਅਗਲੇ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਉੱਤੇ ਉਹ ਬੱਸ ਖੜ੍ਹਾ ਕੇ ਉਤਰੇ ਅਤੇ ਦੌੜ ਗਏ।

ਆਪਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗਰੋਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਤੇ ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਜੰਡਿਆਲਾ ਦੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਇਸ ਆਪਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਰਾਮ ਮਹੰਤ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਹੋਰ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਚਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਇਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਛਿਦੀ ਹੋਈ ਮਿਲੀ।

ਕੇ. ਪੀ. ਐਸ. ਗਿੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਕੇ ਪੀ ਐਸ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗਰੋਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕੇ. ਪੀ. ਐਸ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਲੋਧੀਵਾਲ ਅਤੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।

ਐਕਟਰ ਵਰਿੰਦਰ ਦਾ ਕਤਲ

ਸ੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੋਹ ਨੇ ਹੀ ਐਕਟਰ ਵਰਿੰਦਰ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨ ਭਰਤ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਕਤਲ ਤਲਵੰਡੀ ਕਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਬੁਧਵਾਰ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰਸ ਮਨਮੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਛੇ ਹੋਰ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਚਾਚਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਘਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਹੈ।

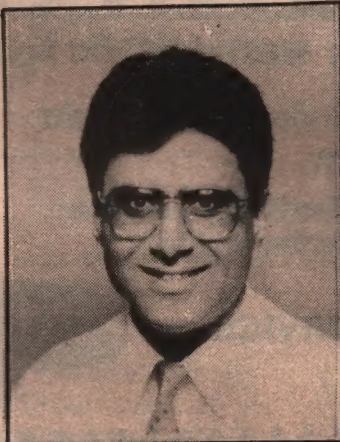
ਮਾਲਦੀਵ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ 7 ਅਤੇ 8 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮਾਲਦੀਵ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਮੂਨ ਅਬਦੁਲ ਗਿਉਮ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗਿਉਮ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲਦੀਵ ਭਾਰਤ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ-ਪਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਖਦੇੜਿਆ।

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ

ਲਈ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ

For Property Investment

Or Trade-In

Phone Alan Takhar

Bus: 581-1211

Res: 591-8823

ਆਪਣਾ ਘਰ ਟਰੇਡ ਕਰਕੇ ਨਵਾਂ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ

ਤਾਂ

ਦਫਤਰ - 581-1211

ਘਰ - 591-8823

SUTTON GROUP MEDALLION REALTY

#1 - 9200 - 120 St., Surrey, B.C. V3V 4B7

ਏ. ਡੀ. ਬਾਰੀਆ ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. ਵਕੀਲ

ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

- ਪਰਸਨਲ ਸੇਟਾਂ
- ਫੈਮਿਲੀ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਡਾਈਵੋਰਸ
- ਰੀਅਲ ਇਸਟੇਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ

ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ — ਮਸ਼ਵਰਾ ਮੁਫਤ ਦੇਣਗੇ

Arsad Dara Baria LL.B.**Lawyer**

Ste. 209-6330 Fraser St., Vancouver, B.C.

Ph. 321-8300**BOOK NOW FLY LATER SAVE MONEY****SPECIAL FARES TO:****San Francisco****Toronto****London****Cheapest Fares To New Delhi, Bombay, Madras,
Calcutta, Karachi, Colombo & Kathmandu**

WE ARE AUTHORIZED AGENTS FOR.
AIR CANADA
JAPAN AIR LINES

Canadian

CATHAY PACIFIC
Wardair Canada

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser St., Vancouver, B.C. V5V 4E8

PH. (604) 877-7777

TOLL FREE From B.C., Alberta, Saskatchewan & Manitoba.

1-800-663-8638**CALGARY****Ph. (403) 235-6808****TORONTO****(416) 593-6966**

ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ- ਮੁਸਲਿਮ ਦੰਗੇ

ਕੋਲਾਰ (ਕਰਨਾਟਕ) — ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਕੋਲਾਰ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਦੰਗੇ ਭੜਕੇ ਸਨ, ਉਥੇ ਕਰਫੀਊ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੜਬੜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਸ ਨੇ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰ ਕੀਤੇ।

ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਤਣਾਅ-ਭਰੀ ਹੈ। ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਏ ਗਏ।

ਇਹ ਦੰਗੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭੜਕੇ ਜਦ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਲੂਸ ਉਤੇ ਦੂਜੇ ਫਿਰਕੇ ਨੇ ਪਥਰਾਓਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਘਟਨਾ 11 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To **The Canada Darpan**
P.O. BOX 265
Surrey, B.C.
Canada, V3T 4W8
Ph. 581-4473

I am enclosing ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
 my Subscription for the year(s)..... I may be
 sent the newspaper at the following address :

Name.....
 Address.....
 City.....
 Province.....
 Postal code.....
 PHONE.....

One Year ..... 30 dollars
 Two Year ..... 55 dollars
 Three year ..... 80 dollars
 Life membership..... 500 dollars
 ASIA..... 150 dollars[a year]
 U.S.A. .... 35 dollars [a year]
 Europe ..... 150 dollars[a year]
 Africa ..... 150 dollars [a year]

GM**WESTMINSTER**

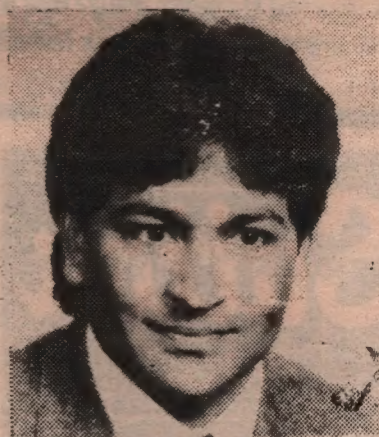
12th. STREET AT QUEENS AVE., NEW WESTMINSTER, B.C.

ਆਪ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ ਵੇਚਣੀ ਜਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ

ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਚੀਂਡਸਾ

ਨੂੰ ਚਰਚਾ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਾਰ ਵਾਜ਼ਬ ਕੀਮਤ ਤੇ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- ਕੋਈ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

FOR **BEST DEAL & BEST SERVICE****BUS. 521-7731****Pager 687-1985 #5531****ਗੁਰਜੀਤ ਚੀਂਡਸਾ ਬਾਵਾ**

CALL US FIRST

Express International Travel Ltd.

Affiliated with G.B. Morrison Travel Montreal

ਸਪੈਸ਼ਲ ਧਮਾਕੇਦਾਰ ਸੇਲ ਲੱਗ ਗਈ

Approved
Agent All Major Airlines

ਸਿਘਾਂਪੁਰ **\$1050** ਗੇਟਰਨਹਾਂਗਕਾਂਗ **\$870** ਗੇਟਰਨ

ਟਰਾਂਟੋ

\$269

ਇੰਗਲੈਂਡ

\$577

ਗੇਟਰਨ

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇੰਮੀਗਰੇਂਟ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ
 ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲੈਣ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਟਿਕਟ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ 1 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ ਟਰੇਵਲ ਇਨਸੂਰੈਂਸ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੱਕ ਸਸਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇ

Ph. 321-8777

5787 Victoria Drive, Vancouver,

AJIT KANG

ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ

ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਲੇਕ — ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ ਸ਼ਾਖਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਰ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ 'ਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੋ ਤਾਂ ਦੱਸਣਾ।

ਐਲਡਰਮੈਨਿਕ ਚੋਣਾਂ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸੈਣੀ ਐਤਕੀਂ ਫੋਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਐਲਡਰਮੈਨ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਸਨ। ਇਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਘੁਲਾਟੀਏ ਸਨ ਬਾਕੀ 4 ਨਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ। ਚੋਣਾਂ ਹੋਵੇ ਜੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗੇ ਉਡਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਨ।

ਚਿਮਨੀ/ਬਰਨਰਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ

ਮਿਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਉਡਦੀ ਛਾਈ ਚਿਰੋਕੜਾ ਮਸਲਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅੰਤ ਮਾਲਕਾਂ ਸੁਣੀ ਤੇ ਐਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਧੂਆਂ-ਰਹਿਤ ਬਰਨਰ ਬਣਾਓ ਨਹੀਂ ਕੰਮ ਠੱਪ।

ਬਾਕੀ ਮਿਲਾਂ ਤਾਂ ਓਹਰ ਪੋਹਰ 'ਚ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਖਾਲਸੇ ਤੋਂ ਬਣੀ ਜੈਕਪਾਈਨ ਗਿਆਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਆਧੁਭੋਗ ਕੇ ਸੀਤ ਹੋ ਗਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਮਾਲਕਾਂ ਛੋਟ ਮੰਗੀ ਸੀ ਜੋ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਜੰਗਲ ਦਾ ਕੋਟਾ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਖੈਰ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਫੈਡਰਲ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਕੇ ਛਾਈ-ਮਾਈ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਪਈਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਭੀ ਚੁਕਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਲੰਮੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੱਸ ਇਕੱਲਾ ਲਾਟੂ ਹੀ ਲੰਘੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ, ਜੰਗਲ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਮਾਲਕ ਰੋਗੀ ਮਿਲ੍ਹ ਤੇ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਦਾਅ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਦਸ-ਹਜ਼ਾਰੀ ਭੀ ਇਕੱਲਾ ਇਕੱਲਾ ਕਰਕੇ ਡਾਰੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ।

(ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ)

ਭਾਰਤ 'ਚ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਹੁਣ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ 'ਚ ਹੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — 13 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਚੋਣ-ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮਰ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 18 ਸਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਚੋਣ-ਕੇਂਦਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਕਰੜੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਵੋਟਾਂ ਸਮੇਂ ਹੋਰਾਵੇਰੀ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਇਹ ਬਿੱਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਬੀ. ਸ਼ੰਕਰਾਨੰਦ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੰਸਦਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 52ਵਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 51 ਵਾਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਤੇ ਮੀਜ਼ੋਰਮ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਥੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਅਤੇ ਮੀਜ਼ੋਰਮ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 21 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਨੂੰ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਇਹ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਇਸ ਲਈ ਤੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਸੀ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 234 ਹੋਵੇਗੀ ਜਦਕਿ ਨਾਗਾਲੈਂਡ ਵਿਚ 60 ਅਤੇ ਮੀਜ਼ੋਰਮ ਵਿਚ 40 ਵਿਧਾਇਕ ਹੋਣਗੇ।

ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 11 ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀਆਂ 28 ਖਾਲੀ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਾ ਅਰਸਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਪ-ਚੋਣਾਂ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਬੇਮਾਅਨਾ ਹੈ। 14 ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ 1990 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਚੁਣੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਪ-ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਫਜ਼ੂਲ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਹੈ ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋਨੂਲੂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਬੋਝੇ ਦੇ ਇਕ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਫਰੇਟਰ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਥੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨੇਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮਸ਼ਕਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ 'ਵਰਜਿਨ' ਇਲਾਕਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਗਲਤੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਲਈ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਵਲੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭੰਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਗਲਤ ਕਦਮ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਹੀ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਅਗੇ ਗੋਭੇ ਟੇਕ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਗੁਨਾਹਗਾਰ' ਦਾ ਬਿੱਲਾ ਲਾ ਕੇ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਨਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਸੋਨੇ ਦਾ ਰੇਟ

524 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (ਇਕ ਔਂਸ)

211 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (ਇਕ ਤੋਲਾ)

181 ਡਾਲਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ (10 ਗ੍ਰਾਮ)

(ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ — ਫੋਨ 588-5808)

1000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਰੇਟ

\$82.50 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ

(ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ — 681-3428)

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਬੰਦ

ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ — ਇਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਥੇ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੁੰਛ ਅਤੇ ਰਾਜੌਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਉਕਸਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਉਥੇ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਦਮ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ 16 ਫੌਜੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸੀਆਚਿਨ ਵਿਚ ਵੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬੰਦ ਹਨ। ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਥੇ ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

MATRIMONIAL

Suitable Match for Jat Sikh girl 27, 5'6" tall, pretty, software specialist, employed.

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ 27 ਸਾਲ ਹੈ, ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 6 ਇੰਚ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਹੈ ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਖਤ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖੋ:

KSD - 202

C/o CANADA DARPAN

P.O. BOX 265

SURREY, B.C. V3T 4W8

ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣੀ ਜਾਂ ਵੇਚਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

ਫਾਰਮ, ਘਰ, ਲਾਟ ਜਾਂ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਡੀ ਡੀਲ

ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ

ਭੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

PH. Bus. 437-9431

Res. 434-8987

UNITED REALTY

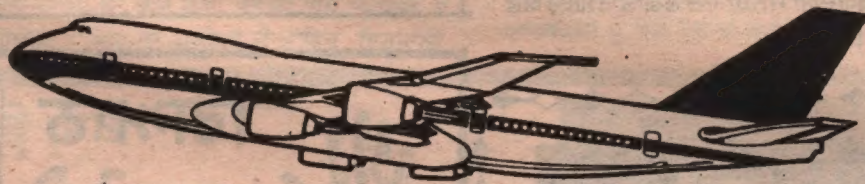
2443 Kingsway, Vancouver, B.C.

V5R 5G8

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ

ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

London From \$548⁰⁰ Toronto From \$299⁰⁰

AUTHORIZED AGENTS FOR:

AIR CANADA
BRITISH AIRWAYS
CATHAY PACIFIC

CANADIAN AIRLINES INTERNATIONAL
THAI AIRWAYS INTERNATIONAL
& OTHER MAJOR AIRLINES

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਚੀਨ, ਲੰਡਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਲੰਡਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2 ਸਟੋਪ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

Prices are subject to change without notice

BAINS TRAVEL SERVICE

6364 Fraser Street,
Vancouver, B.C.
Ph. 324-2277

935 Marine Drive
Capilano Mall,
N. Vancouver

1710 Douglas St.
Victoria, B.C.
Ph. 386-6363

The Canada Darpan

P.O. BOX 265

SURREY, B.C. V3T 4W8

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਚ ਸੁਧਾਰ

19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਚੀਨ ਦੀ ਪੰਜ ਦਿਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਉਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਇਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 34 ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚੀਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦੌਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਇਸ ਪੜਚੋਲ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਕੜ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਤੇ ਕਿਉਂ ਵਾਪਰਿਆ ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਮਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਉਂ? ਜਾਂ ਜੇ ਚੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ?

ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਵੱਡੇ ਹਨ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕਸੁਰਤਾ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮਿਲਕੇ ਸੁਲਝਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 1962 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਰਪੂਰ ਮਿੱਤਰਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ‘ਪੰਚ-ਸ਼ੀਲ’ ਰਾਹੀਂ ਮਹਾਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਏਨੀ ਵਿਥ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਕਿ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਇਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਨੇੜਤਾ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ — ਹੁਣ ਤੱਕ ਨੇੜਤਾ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ — ਹੁਣ ਤੱਕ ਅੱਠ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਵਪਾਰਕ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਵਹਿਰਿਸ਼ਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਗੇ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਰਾਜ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਾਣ ਸਦਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਦਬਾਓ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੁੱਟ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

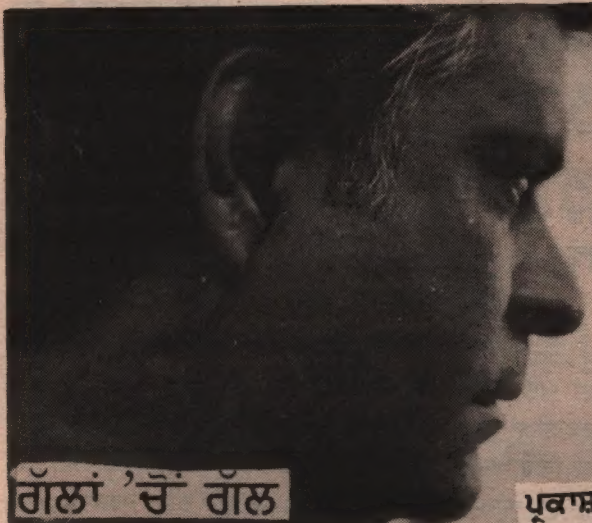
ਚੀਨ-ਭਾਰਤ ਸੰਬੰਧ ਚੰਗੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਵੀ ਤਣਾਅ-ਰਹਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਬਹਾਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਚੰਗੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਤੁਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦੌਰੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਦੋਂ ਵਾਗਸ ਬਾਹ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਸੀ,
ਹੁਣ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਵਾਰੀ ਏ।
ਉਹ ਜ਼ਖਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੁੱਲ ਵੀ ਗਏ,
ਨਵਿਆਂ ਦੀ ਜੋ ਫੇਰ ਤਿਆਰੀ ਏ?
(ਪੰਜਾਬ)

ਲੋਕ-ਬਾਣੀ

ਆਰਟਿਸਟ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਾ ਖਤ

ਗੱਲਾਂ 'ਚੋਂ ਗੱਲ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਬੈਠਾ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। 29 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਠਾਕ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਚੱਕਰ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਪਰਤਾਂਗਾ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮਾਯੂਸ ਵੀ ਹੋਏ ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਵਾਜਬ ਵੀ ਸੀ।

ਦਿਲ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਨਹੀਂ ਲਗ ਰਿਹਾ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ ਦੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ 'ਚ ਬੈਠਾ ਮੈਂਚ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੇਰੇ ਘਰ 'ਚ ਬੈਠਾ ਕਿਸੇ ਮਹਿਫਲ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਲਦੇਵ ਦੂਹੜੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹਿੰਦੀ ਪਰਚਾ ਕੱਢਣ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਹੁਣ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਿਹੜਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣੇ ਬੂਹੇ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਮੰਗਾ ਬਾਸੀ ਕਿਸੇ ਫਿਲਪੀਨੋ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਈ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਕਹੇਗਾ ‘ਬਾਈ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਸੀ, ਤੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।’ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰਮੇਲ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੁਖਵੰਤ ਵਾਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਘਰ ਬੈਠਣ ਵਾਸਤੇ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹਾਲ ਟੱਲੇਵਾਲੀਏ ਦਾ ਵੀ ਸੀ।

ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵਜੇਗੀ ਤੇ ਤੂੰ ਕਹੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ ਨਾਲ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਸਾਧੂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਈ ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੀ। ਮੇਰੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ 'ਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ।

ਮੈਂ ਸਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਹ ਵੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣੇ ਹੀ ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ ਕੋਈ ਨਜ਼ਮ ਸੁਣਾਵੇਗਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਉਚਾਰਨ ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਨਜ਼ਮ ਦਾ ਭੱਠਾ ਬਿਠਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਹਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਸਾਧੂ, ਸੁਖਵੰਤ, ਬਲਦੇਵ ਦੂਹੜੇ, ਰਾਮਪੁਰੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਾ ਐਡਰੈਸ ਜ਼ਰੂਰ ਭੇਜੀ। ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ

ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਹੋਇਆ। ਮੈਂਚ ਦੀ ਬੈਠਕ 'ਚ ਕੁਝ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਭੇਜ ਦੇਵੀਂ। ਮੈਂ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਮਰਜੀਤ ਚਾਹਲ ਨੇ ਪਾਸ ਵਾਲੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੇ ਖਿੱਚੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੇਜ ਦੇਵੀਂ। ਇਕ ਕੰਮ ਹੋਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਮੇਰੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜ ਦਿਆ ਕਰ। ਕੁਝ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਰਹੇਗਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ।

ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਹਿ ਦੇਵੀਂ। ਸਹੀ ਗੱਲ ਏ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਜੋ।

ਤੇਰਾ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼।

ਜਨਤਾ ਦਲ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਫਰੰਟ ਬਣਾਏਗਾ — ਬੋਮਈ

ਤ੍ਰੈਵੇਂਦਰਮ — ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਐਸ ਆਰ ਬੋਮਈ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦਲ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਉਂਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦਲ ਦਾ ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਬਣਨਾ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਯਕੀਨੀ ਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਛੱਡ-ਛੱਡਾ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਣ।

ਮਾਰਕਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਮੈਂਬਰ ਬੀ. ਟੀ. ਰੇਧੀਵੇ ਦੇ ਉਸ ਕਥਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦਾ ਕੋਈ ਮੂੰਹਮੱਥਾ ਬਣਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਖੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਰੇਧੀਵੇ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਬੋਮਈ ਨੇ ਅਗੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿਚ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੋਈ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਏਕਤਾ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚੇਲਿੰਜਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

- ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਛੋਟਾ ਲੜਕਾ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ।
- ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਸ ਐਲ ਕਪੂਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ।
- ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ 8 ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ
- ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਸੋਸ਼ਿਤ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ 24 ਘੰਟੇ ਦੀ ਹੜਤਾਲ
- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਆਰਮੀ ਚੀਫ ਅਸਲਮ ਬੇਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦਾਂ ਉਤੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਤਾ-ਭਰਪੂਰ ਵਤੀਰਾ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ।
- ਬਾਰਡਰ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਰੋਜਰਜ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਮੀਟਿੰਗ — ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ।

FASHIONS AND DECORATIONS

ਹੋਲਸੇਲ ਵਰਗੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉਤੇ

ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਲਈ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ

ਮਿਲਣਗੀਆਂ

ਵੱਲ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਜਾਵਟ ਵਾਲੇ ਟੈਲੀਫੋਨ, ਬਰਾਸ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ,
ਲੈਂਪ, ਟੱਚ-ਲੈਂਪ, ਲੇਡੀਜ਼ ਲਈ ਬਿਲਟਾਂ, ਮੇਕਅਪ ਦਾ ਸਾਮਾਨ
(ਜੋ ਹਰ ਮੌਕੇ ਲਈ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ)

ਫੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ

13279 - 72nd Ave. [Next to J.R. Furniture Place]

Ph. 594-4277

ਗਿਆਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

ਸਾਈਕਿਕ ਰੀਡਰ ਸਾਰਾ

ਆਪਣੀਆਂ ਹਸਤ-ਰੇਖਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਪਿਆਰ, ਵਿਆਹ, ਵਪਾਰ, ਸਿਹਤ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਵੋ। ਸਾਰਾ ਵਿਛੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਲਣ ਤੇ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਜ਼ਮਾਓ।

ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨੀਯਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

Tarot Card and Palm Reader gifted by her ancestors, solves all problems of life. Helps reunite the separated, interpret your dreams, unfold the mystery of past life.

Let me prove to you that my capability is more superior than others you might have consulted with in the past. Guaranteed accuracy.

Call for Appointment:

251-1246 (Vancouver)

\$5 OFF WITH AD

ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਗਾਰਡ ਹਟਾਏ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੀਮਤੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਾਤੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਹਟਾਏ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਗਾਰਡ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼ੀਮਤੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਗਲਤ ਕੰਮ ਹੈ। ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਲੋਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।

ਇਸਹਾਕ ਖਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ

ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਲਾਮ ਇਸਹਾਕ ਖਾਨ ਨੂੰ ਕੌਲੂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ। ਗੁਲਾਮ ਇਸਹਾਕ ਖਾਨ ਪਹਿਲੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਜ਼ਿਆ-ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਸੀ ਸਥਿਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਨੂੰ “ਰਾਜਾ ਜੀ ਰਤਨ” ਐਵਾਰਡ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਗੋਪਾਲ ਅਚਾਰੀਆ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਐਵਾਰਡ ‘ਰਾਜਾ ਜੀ ਰਤਨ’ ਜਨਵਰੀ 1989 ਵਿਚ ਰਾਜਾ ਜੀ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਸਮਾਰੋਹ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਾ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ

ਕਾ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ, ਜੋ 30 ਨਵੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ, ਕਾਰਨ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ 10 ਦਸੰਬਰ 1988 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਅੰਤਮ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ‘ਐਵਨਲ ਫਿਊਨਲ ਹੋਮ’ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ, ਪਿਨਟਿਕਟਿਨ, ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਟਰਾਂਟੋ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੇਇਰ ਮੇਨਲੈਂਡ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹੀ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਕਾ: ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੰਤਮ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚੋਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਕਾਫੀ ਪਰਤਿਸ਼ਠਤਾ ਸੱਜਣ ਵੀ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ, ਸੁਚਾ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ, ਸਰਵਣ ਬੋਲ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਪਟਵਾਰੀ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ, ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਕੁਝ ਵਰਨਣਯੋਗ ਨਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋ: ਅਤੇ ਮਾਸਕ ਲੋਕਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਾਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਬਾਸੀ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਿਟਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਤਵ ਬਾਸੀ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕਸੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ,

ਪਰਵਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਕਿਰਿਆ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕਰਨੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝੀ।

ਏਸੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਰਹੂਮ ਬਾਸੀ ਜੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ, ਮੁਹਿੰਦਰ ਸੂਮਲ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਉਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਪਾ ਕੇ ਅੰਤਮ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਮਰਹੂਮ ਕਾ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਸੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਉਪਰ ਤੁਰ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ-ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੱਕੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦਾ ਪਰਤੀਕ ਸੀ ਕਿ ਏਡੀ ਵੱਡੀ ਸੱਟ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਰੜਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ।

ਹਾਜ਼ਰ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਟੋਰੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਥੇ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਚੁੱਪ ਖਲੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ।

ਸਸਕਾਰ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ‘ਲੀਨਾਸ਼ਾਹ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ’ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸਤਾਂ ਮਿਤਰ ਏਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ।

ਏਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਕਾਫੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਟਰਾਂਟੋ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ, ਮੁਹਿੰਦਰ ਸੂਮਲ, ਜਸਪਾਲ ਸੰਘੂ, ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ, ਸੁਚਾ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ, ਚਰਨ ਸਲੂ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਕੁਲਵੰਤ ਦੇਸੀ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸੰਘੇੜਾ, ਬੀਬੀ ਰਾਜ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਇੰਗਲੈਂਡ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਾ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਦੇ ਪੂਰਨਿਆਂ ਉਪਰ ਚੱਲਣ ਲਈ ਪਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਮ) ਨੂੰ 500 ਡਾਲਰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰਾਜ ਜੱਸੜ ਨੇ ਸੋਸਾਈਟੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਚਰਨ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਬੀਬੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕੋ-ਆਪ ਰੇਡੀਓ 102.7 FM ਜੋ 3 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ 4 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ, ਹਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ‘ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼’ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਲੋਂ ਕਾ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 6 ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸ਼ੁੱਕ-ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇੰਦਰਾਜ਼

ਬਰਨਾਲਾ — ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ) ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਕਈ ਜਥੇਬੰਦਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਕੋ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਿਚ ਸਿਥਲਤਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਛੇ ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਦਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੋ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹਾਲੀ ਕਮਾਂਡ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਨੰਗੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਯਤਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਚ, ਸਰਪੰਚ ਉਸ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਨਵਿਆਉਣ ਲਈ ਛੇਤੀ ਹੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਕਦਮ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਛੇ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ (ਇ) ਦੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਅਰਮੀਨੀਆ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਏ ਭੁਚਾਲ ਕਾਰਨ 60,000 ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ੋਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ 13 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸੋਵੀਅਤ ਦੂਤਾਵਾਸ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼ੋਕ-ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ੋਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਸਮੇਂ ਸੋਵੀਅਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮਦਰ ਟੈਰੀਸਾ ਅਰਮੀਨੀਆ ਪਹੁੰਚੀ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ ਮਦਰ ਟੈਰੀਸਾ ਅਰਮੀਨੀਆ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਭੁਚਾਲ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗੀ। ਉਸਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਰੋਮ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਪੁੱਜੇ। ਮਦਰ ਟੈਰੀਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੁਚਾਲ ਕਾਰਨ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਿਲਾਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸਾ ਹੈ।

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਸੇਲ ਉਤੇ
ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ
ਮਿਸਟਰ ਮਾਈਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ
(ਜੋ ਕਿ 9261 — ਸਕਾਟ ਰੋਡ 'ਤੇ ਹੈ)
ਸੇਲ ਉਤੇ ਹੈ

ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ 49900 ਡਾਲਰ
ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਇਸ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

Daljit S. Toor

Bus: 590-3231

Res: 594-7629

ਜਾਂ

ਮਲਕੀਤ ਪਰਮਾਰ

Malkit Parmar

Bus: 590-3231

Res: 589-2650

L/R LAKEVIEW REALTY LTD. DELTA
590-3231

INCOME TAX from \$15 ACCOUNTING

ਸਰੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਾਰਮ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫ਼ਤਰ। ਮਾਂਗਟ ਹੋਰਾਂ ਦੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉ। ਦਫ਼ਤਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

- Income Tax
- Book-Keeping
- Accounting & Incorporation
- Insurance(Life, Sickness, Group, Travel, Visitors)

MANGAT AGENCIES

#5 - 7307 King George Hwy, Surrey,
B.C. V3W 5A8

C.S. Mangat
(Ex. Bank Manager)

594-5711 594-2254

Two income families.

Will your lifestyle survive on one income?
Ask about a new life insurance policy that will
provide your spouse with an income which
increases annually to help offset inflation.

SATISH KUMAR B.A., LL.B.

Ph. 681-5321, Res. 594-2598

500 One Bental Centre
505 Burrard St.
Vancouver, B.C. V7X 1B2.

SunLife
OF CANADA

ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਚੋਣ 19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਚੋਣ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਨੀਯਤ

ਕੋਲੰਬੋ — ਖਾਨਾਜੰਗੀ ਵਿਚ ਫਸੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ
19 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ 20 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਖਤਮ ਹੋ ਕੇ ਨਵੀਂ
ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਰੋਡੀਓ ਉਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ
ਜੇਵਰਧਨੇ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ
ਚੋਣਾਂ ਅਗਸਤ 1989 ਵਿਚ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ 19 ਦਸੰਬਰ
ਨੂੰ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਈ ਇਹ ਸੋਧ ਰਹੇਗੀ ਕਿ ਨਵੀਂ
ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੀ ਛੇਤੀ ਚੁਣੀ ਜਾਵੇ।

20 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹਲਫ਼ ਲਵੇਗਾ।

ਕੈਬਲ ਕਾਂਡ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਪਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕਸ਼ਾਫ
ਕੀਤਾ ਕਿ 22 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਕੈਬਲ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਬਾਰੇ
ਪੱਕੇ ਸੁਰਾਗ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ
ਉਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਾਗਾਂ
ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਬਲ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ
ਨਾਜ਼ੁਕ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਐਫ਼ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੌਤਾਨ ਕਰ
ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਰਾਜ ਅੰਦਰਲੇ 'ਡੋਰਿਆ' ਉਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਜਾ
ਰਹੇ ਹਨ।

10 ਹਜ਼ਾਰ ਅਫਗਾਨ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਦਸ
ਹਜ਼ਾਰ ਅਫਗਾਨ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਸ਼ਰਨ ਲੈ ਚੁਕੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਨੂੰ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਬਹੁਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਜੀਬੁੱਲਾ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ
ਵਿਚ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਪੁਤਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਤ ਵਿਚ

ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁਵੀਆਂ ਲਈ

ਮੋਨੀਕਾ ਵੀਡੀਓ

ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਜਿਥੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਿਲਦੇ ਹਨ,

ਫੋਨ ਕਰੋ : ਪਾਲ ਮੋਦਗਿੱਲ

627-1637

PAUL'S PLUMBING, ELECTRICAL & HEATING SUPPLY

Plumbing & Bathroom
Fixtures & Supplies
Hot Water Tanks
Hot Water Heating & Supplies
And Instalations

We cut and thread galvanized pipe
We Cut keys also.

"Free customer parking at rear"

4578 Main St., At 30th Ave., Vancouver, B.C.

Sales: 872-3118

Service: 872-7227

HINDI, Punjabi Spoken

OPEN SUNDAYS

DARSHAN SINGH UPPAL

14 year experience,
specializing in residential
Homes, Lands and Farms.

For FREE Market
Evaluation Of Your
Property or To Buy and
sell.

Call :

ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖ਼ੀਦਣ
ਜਾਂ

ਵੇਚਣ ਲਈ

ਮਿਤਰਤਾ ਭਰੀ, ਈਮਾਨਦਾਰ

ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਲਈ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Res. 594-8758

Ph. Off. 590-3231

LAKEVIEW

REALTY LTD.
DELTA

590-3231

7909 SCOTT RD., DELTA,
B.C. V4C 6P6

A.M.C. Carpet Ltd.

Unit 8 - 12950 - 80th Ave. Surrey, B.C.

Carpet-Vinyl-Hardwood

All Popular Brands Supplied & Installed

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਜਾਂ Lino ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ
ਵਿਚ ਪਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ
ਘੱਟ ਹਨ, ਪੂਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ

Free Estimate —

ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Phone for appointment

Off. 594-6141

Res. 594-7595

Pager 680-0214

AMARJIT SINGH CHAHAL

To protect your
family, your mortgage,
or to ensure your
childrens' education,
for an RRSP or an
annuity, contact:

**AVTAR S.
RANDHAWA**

B.A., B.T.

AVTAR S. RANDHAWA

**Metropolitan
Insurance Companies**

AVTAR S. RANDHAWA

687-5871 (office) or 325-3562 (Residence)

700-1176 W. GEORGIA ST. VANCOUVER.

ਅਰਾਫਾਤ ਨੇ ਜਨੇਵਾ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ

ਜਨੇਵਾ — ਫਲਸਤੀਨੀ ਆਗੂ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫਾਤ ਨੇ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਇਥੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਵਾਂ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤ ਉਤੇ ਹੀ ਮਾਣ ਹੈ।'

ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਇਸ ਲਈ ਜਨੇਵਾ ਵਿਚ ਸੱਦਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਰਾਫਾਤ ਨੂੰ ਨੀਊਯਾਰਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਹੀ ਇਕੱਲੇ ਹਨ ਜੋ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫਾਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨਾਲ ਖੜਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਅਰਾਫਾਤ ਨੇ ਆਪਣੀ 75 ਮਿੰਟ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਕੀਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਹੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਅਰਾਫਾਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਲਸਤੀਨ

ਨੂੰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਣਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਰਾਫਾਤ ਨੇ ਤਿੰਨ-ਨੁਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾ ਕਿ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਧੀਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇ ਦੂਜਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦੀ ਵੱਜ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਕਿ ਅਰਬ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਝਗੜੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ।

ਅਰਾਫਾਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਆਓ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਮਨ ਪੈਦਾ ਕਰੀਏ। ਡਰ ਅਤੇ ਧੱਕੇ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖਤਮ ਕਰੀਏ। ਪਿਛਲੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹੀਏ।"

ਅਰਾਫਾਤ ਨੇ ਖਾਕੀ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਮੋਢੇ ਤੇ ਦੁਬਾਲਾ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

Prince George, B.C.'s window on the world.

ਇਹ ਸੂਬਾ ਜੋ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਇਹ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਦੇ 'ਵੁਡਲੈਂਡ ਵਿੰਡੋਜ਼' ਨੇ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਵਿਚ ਨਾਮਨਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ।

ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਜੋੜੀ ਪੀਟਰ ਤੇ ਜੌਹਨ ਬੀਲ ਲਈ, ਵੁਡਲੈਂਡ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਲੱਕੜੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੇ ਸੈਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਕੀਮਤ ਵਧਾਈ' ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਈਨ ਪੈਨਲਾਂ ਜੋ ਜਾਪਾਨ ਦਰਾਮਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 5 ਮਿਲੀਅਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿ ਵੁਡਲੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਰੀਮੈਨੂੰਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਖਰ, ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੁਦਰਤੀ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ 'ਚ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਵੀਆਂ ਜੋਬਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਕਦਮ ਉਤੇ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ 13-ਬਿਲੀਅਨ ਦੀ ਜੰਗਲਾਤ ਦਸਤਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਜਾਂ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਲਿਖੋ: Hon. Dave Parker Minister of Forests, Parliament Buildings, Victoria, B.C. V8V 1X4

Challenging the 90's

Together. A Better B.C.

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ 5.5 ਕਰੋੜ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ 46 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਨਾਫਾ ਖੱਟਿਆ।

ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵ ਰਾਜ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੌਮੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਹਨ।

ਜਨਤਾ ਦਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ — ਬਹੁਗੁਣਾ

ਲਖਨਊ — ਲੋਕ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਨ ਐਨ ਬਹੁਗੁਣਾ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦਲ ਬਣਨ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵੀ ਪੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੇਡਰਾਂ ਵਿਚ ਫੁਟ ਪਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਉਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ

ਅਜਮੇਰ — ਇਥੇ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਚੰਦਰਾਵਤ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਝੰਡੇ ਲਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ।

ਡਾ: ਕਮਲ ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਫੈਮਿਲੀ ਡਾਕਟਰ

ਨੇ

ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਡਾ: ਸ਼ਸ਼ੀ ਵਸਿਸ਼ਟ ਐਮ. ਡੀ. ਨਾਲ 15 ਅਕਤੂਬਰ 1988 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ:

ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ (604) 590-2323

ਵੈਨਕੂਵਰ (604) 321-5533

ਦਫ਼ਤਰ

ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ

#203-8425—120 St.

Delta, B.C. V4C 6R4

ਵੈਨਕੂਵਰ

6423 - Main St.

Vancouver, B.C.

V5W 2V5

ਸੂਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ — ਅਡਵਾਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਲ. ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ-ਸਰਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉਪਰ ਬਹਿਸ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਹੋਂਦ 'ਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲੈਣੀ ਪਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਧ ਵਿਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਖਾਕਾ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮਸਲੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਟਿਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਿਊ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਐਚ. ਹਨੁਮਾਨਬਾਪਾ ਨੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਫੰਡ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਮੰਗ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧੀ

ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਹਰਾਵਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਫਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਝਗੜੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਗਰਮ-ਗਰਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਏ. ਜੀ. ਕੁਲਕਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਲੋਕ-ਰਾਏ ਇਕੱਤਰ ਕਰੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਬੋਲਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ ਪਰ ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਜਮਾ ਹੈਪਤੁੱਲਾ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਾ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਤਾ ਆਗੂ ਐਮ. ਐਸ. ਗੁਰੂਪਦਸਵਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੋਲਗਾਮ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਕਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਪੁਰਾਲੀਆ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਬਿਠਾ ਕੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਊਰਜਾ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਕਲਪਨਾਬ ਰੇਮ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨੇੜ-ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰੀਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਲਟੀਮੇਟਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰੀਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਮਿ. ਗਵਈ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਛੁੱਟੀ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਰੀਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਿਛੋਂ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰੇਗੀ।

ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ੋਡੂਲਡ ਕਾਸਟ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੰਜਰਵਰਜ਼ਨ, ਹੋਰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗਵਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਪਿਛੋਂ ਬੋਟ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਦਸ ਲੱਖ ਲੋਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਬੁੱਤਾਂ ਉਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਫੁਲ ਚੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣਾ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ।

UJJAL DOSANJH LAWYER

#202—5887 VICTORIA DRIVE,
VANCOUVER, B.C. V5P 3W5

ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਹੈ

- ਆਈ. ਸੀ. ਬੀ. ਸੀ.
- ਡਾਈਵੋਰਸ (ਤਲਾਕ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਕ (ਫੈਮਿਲੀ) ਕੇਸ
- ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ
- ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ

PHONE 327-6381

Sutton
GROUP

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ
ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਰਾਵਿੰਦਰ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

- ਮੋਰਟਗੇਜ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੈਂਕ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਮੋਰਟਗੇਜ ਦਾ ਬਦੋਬਸਤ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

435-9477

Thinking of Selling or Buying
REAL ESTATE?

MARKET IS VERY ACTIVE

REMEMBER:

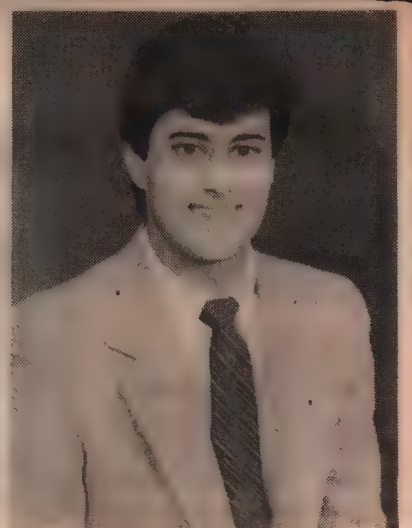
- THE REAL ESTATE MARKET IS CHANGING
- DON'T UNDERSELL YOUR PROPERTY
- DON'T DELAY. CALL ME FIRST FOR A FREE "UP-TO-DATE" MARKET EVALUATION OF YOUR HOME.

FOR ALL YOUR REAL ESTATE NEEDS

CALL **RAV RAMPURI**

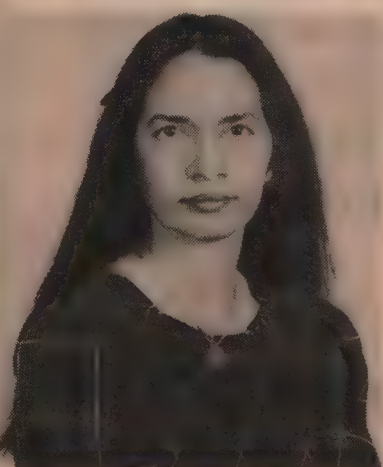
3010 BOUNDARY ROAD, BURNABY, B.C. V5M 4A1

sutton group - excel realty corp.
AN INDEPENDENT MEMBER BROKER

RAV RAMPURI
OFF. 435-9477
PAGER 686-1160

435-9477

ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਨਰਵਾਲ
B.A. (U.B.C.) A.I.

PROTECT YOURSELF WITH
SOLD INSURANCE
PROTECTION

- ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਤੇ ਸਿਕਨਸ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਕਾਰਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਵੈਨਾਂ
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਆਦਿ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ

**MURRICK INSURANCE
SERVICES LTD.**

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਰਵਾਲ
ਨੌਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

ਬੀ. ਏ. (ਪੰਜਾਬ) ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਹਰਿਆਣਾ)
ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਤੇ ਓਥ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

- ਘਰ ਵੇਚਣ ਤੇ ਖ਼ੀਦਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਮੋਰਗੇਜ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਲੇਟੇ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਫੋਟੋ ਅਟੈਸਟ ਕਰਨੀਆਂ
- ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕਨਟਰੈਕਟ ਬਣਾਉਣੇ
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ
- ਵਸੀਅਤ ਆਦਿ
- ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਣਾਉਣੇ
- ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਸਲਾਹ
- ਬੱਚੇ ਅਡਾਪਟ (ਗੋਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨਾ

Ph. 325-4744

6415 MAIN ST. (at 48th., Ave.) VANCOUVER, B.C.

ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦੀ ਪੋਤ-ਨੂੰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦੀ ਪੋਤ-ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਦੀ ਸਿਰਜਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਤੇਜਪੋੜਾ ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਟ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦੀ ਪੋਤ-ਨੂੰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਸੀ. ਥੀ. ਆਈ. ਕਰੇ।

ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ 20 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੀ ਸੁਪਰੀਮਾ ਜੋ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਦੇ ਪੋਤੇ ਅਭੇ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ ਦੀ 3 ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਹੀ ਕੁਝ ਕੁ ਗਿਲਤਦਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਸੁਪਰੀਮਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਫੂਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦੋ ਕਾਂਗਰਸੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੇ ਦੋ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਆਗੂ ਲੁਠਮਾਰ, ਅਗਲਜਨੀ ਤੇ ਦੰਗਾ ਫਸਾਦ ਕਰਾਉਣ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਕੈਬਲ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ 25 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਜੋ ਹਿਸਾ ਭੜਕੀ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਦੂਜਾ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੈਕਟਰੀ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਤਿਵਾੜੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉਪਰ ਸਿੱਖ-ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗੇ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਆਮਟੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਇਨਾਮ

ਨੀਊਯਾਰਕ — ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਡਾ. ਜੇਵੀਅਰਪੇਰੇਜ਼ ਡੀ ਕੁਐਲਰ ਨੇ 8 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ 1988 ਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਇਨਾਮ ਬਾਬਾ ਆਮਟੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਆਮਟੇ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਗਰੀਬਾਂ, ਅੰਗਰੀਣ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤੇ ਅਣਥੱਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਆਮਟੇ ਨੀਊਯਾਰਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਐਵਾਰਡ ਭਾਰਤ ਦੇ ਯੂ. ਐਨ. ਓ. ਵਿਚ ਰਾਜਦੂਤ ਨੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਲਿਆ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦਾ 1115 ਕਰੋੜ ਦਾ ਬਜਟ

ਕਲਕੱਤਾ — ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦਾ ਕੁਲ ਬਜਟ 1115 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਲਈ 386 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਅਸੀਮਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੂਬੇ ਦੀ ਅਹਿਮ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਡੂਫਾਨ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵੰਡੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਗੰਨਿਆਣਾ ਮੰਡੀ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖੜੋਤ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਮੁੜ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਝਗੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਫਿਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਗੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਣ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਵੱਲ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੇਂਡੂਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ "ਮੁੰਡਿਆਂ" ਵਿਚ ਘੱਟ ਔਗੁਣ ਹਨ। ਸਿਟੇ ਵਜੋਂ ਗਰਮ ਤਰਜ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਸਰਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਨਾ ਕਰਨ।

ਇਥੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਸਤੰਬਰ 1983 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਪੂਰਾ ਹੋਈ ਸੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਥਿਤ ਧੱਕੇ ਕਾਰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਲਕੇ ਵੀ ਮਲਵੀ ਜੀਭ ਨਾਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖੋਰਾ ਲਗਾਏਗੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗਰੀਬ ਤਬਕਾ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ 'ਵੋਟ-ਬੈਂਕ' ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਰਾ : ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਮੁਖ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਾ ਡਟਣ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਨ ਕਰਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਪੇਂਡੂ ਆਧਾਰ ਘੱਟ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਤਬਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਮ ਪੇਂਡੂ ਸਿੱਖ ਹਰ ਵਾਰ ਵਾਂਗ 'ਪੰਥ' ਪਿਛੇ ਹੀ ਖੜੇਗਾ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਤਰਜ਼ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੇਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇਕ ਕਦਮ ਵਜੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਦਰਖਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਮਨ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਕਰਵਾਏਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਚੁਣੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਨੇ ਹੀ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ 90098 ਮੈਂਬਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਪਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ 'ਤੇ ਨੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਛਿੱਟੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ।

ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿੱਲ ਇਸੇ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਸਰਕਾਰ ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਬਿੱਲ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਚਾਲੂ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਥੀ. ਸ਼ੰਕਰਾਨੰਦ ਤੇ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਕੇ. ਐਲ. ਭਗਤ ਨੇ ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਅਧੀਨ ਲੋਕ ਦਲ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਬੈਚਰ ਵਲੋਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ

ਲੰਡਨ — ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਗਰੇਟ ਥੈਚਰ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਰੜੀ ਨਿਗਾਹ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੇਵੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਥੈਚਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਰਕਮਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਥੈਚਰ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ 8 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ 'ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ' ਨੂੰ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਿੱਤੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਥੈਚਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਬਿੱਲ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਫੰਡਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਐਮ., ਤੈਲਗੂ ਦੇਸਮ ਤੇ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਮਰ ਦੀ ਹੱਦ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 18 ਸਾਲ ਕਰਨ, ਵੋਟਿੰਗ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਵੇਲੇ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਬਹੁ-ਮੈਂਬਰੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ।

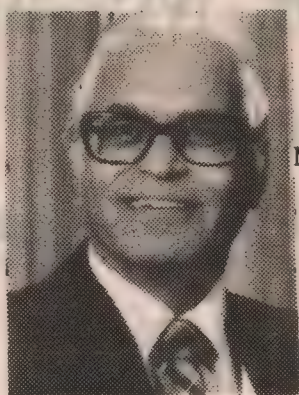
ਓੜਾ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਵਿਚ ਵਾਧਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਖ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਪੀ ਓੜਾ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਓੜਾ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ 31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਐਸ ਰੇਮ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਓੜਾ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਖੁਦ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਸਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਉਦਾਰਤਾ ਭਰੇ ਲਫਜ਼ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਰਦੇ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹਨ।

— ਐਡਗਰ ਵਿਲਸਨ ਨਏ

Non-smokers

MOHINDAR SINGH GILL
B. Comm., M.B.A., C.G.A.
Life Underwriter

Ph. Off. 430-0455
Ph. Res. 433-1684

SunLife
OF CANADA

Mohindar Singh:
Gill

Get your life in shape.

MORTGAGE MONEY?

High mortgage amounts available
on conventional basis
No insurance fees!
Purchasing or re-financing

Bad credit
rating?
Turn Down?

NO PROBLEM

Residential, Commercial, Motels &
Interim financing.
1st & 2nd Mortgages

1 & 2nd Mortgage up to 85-90%

AFRO-CANADIAN MORTGAGE LTD.

8 YEARS EXPERIENCE
SHERALI VELJI

Ph. 433-6391

Monday to Friday 9.30 to 5.30 Ste. 300-3665 Kingsway Vancouver, B.C.
Saturday 11-4 Res: 433-7975

MERRY
CHRISTMAS
& HAPPY NEW YEAR

AND OUR CUSTOMERS
FROM

AMBIKA'S

START

Ambika

ਅੰਬੀਕਾ

5125 Victoria Drive, V

Christ

Unico

Chick Peas

**ਯੂਨੀਕੋ ਕਾਬਲੀ
ਛੋਲੇ**

19 oz. Tin

69¢

Chicken

ਚਿਕਨ ਲਿ

Jeera

ਜੀਰਾ

1.89

Lb.

Vegetab

**ਵੈਜੀਟੇਬਲ
ਤੇਲ**

Margrine

ਮਾਰਜਰੀਨ

49¢

lb.

Manh, Masar

Chick Peas

**ਮਾਂਹ, ਮਸਰ, ਮਟਰ
ਕਾਬਲੀ ਛੋਲੇ**

Foods

ਮੇਲ!

ਫੂਡਜ਼

Vancouver, B.C.

Ph. 327-0295

mas

Sale!

Legs

ਜ

Lb.

89¢

Black Chana

ਕਾਲੇ ਚਨੇ

9¢

Lb.

e Oil

2.89

it.

Long Grain Rice

ਲੰਗ ਗਰੇਨ

ਚਾਵਲ

10.99

20 kg.

Peas,

39¢

Lb.

**Grind Your Own
Masala**

ਮੋਗਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਫਾਜ਼ਤੀ ਹਥਿਆਰ ਵੰਡੇ ਗਏ

ਮੋਗਾ — ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲੀਸ ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਪੀ ਐਸ ਗਿੱਲ ਨੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 120 ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੇਂਡੂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 303 ਦੀਆਂ ਹਾਈਡਰਾਮੋਰਫਿਕ ਵੰਡ ਕੇ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਮੋਗਾ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੁੱਟਰ, ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ, ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਰੋੜਾ ਵਿਖੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਈਡਰਾਮੋਰਫਿਕ ਦੀ ਵੰਡ

ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਬੜਾ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲੈਕ ਥੰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਲੰਧਰ/ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਰੀਦਕੋਟ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚੌਥਾ ਜ਼ਿਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬਣਾ

ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਮੇਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਉਹ ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉਣ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਹਥਿਆਰ ਚਲਾਉ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਸ਼੍ਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪਸੰਦ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ 7000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ, 22000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹੋਮ ਗਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ 4000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੁਲੀਸ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪੁਲੀਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇਕਸੂਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਲੋਂ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਜਾਂ ਵਧੀਕੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਮਨ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

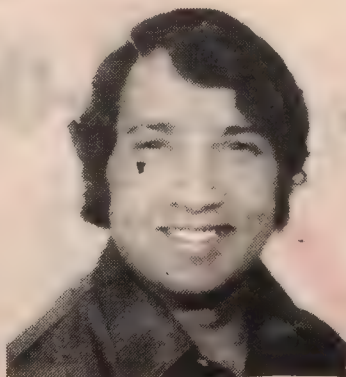
1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

4279 - Fraser St. (27th Ave.)

Vancouver, B.C.

We Do Passport, 5 Mins. Service,
Portrait Photos & Weddings

Off; 872-6060

FREE!! FREE!!!
1-5x7 STUDIO PORTRAIT
\$15.00 Value— Free with this Coupon
With any Photo

LM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KL

■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■

■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■

■ ਸਪੈਸ਼ਲ ■

GABA TRAVELS (1982) LTD.

(6612 MAIN ST., VANCOUVER, B.C. V5X 3H2)

ਤੁਹਾਡੀ ਸਹੂਲਤ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਮੋਗੇ ਦੀ
ਦਫਤਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

Tel. (604) 324-3336

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਟਰੇਵਲ
ਨਿਊ ਸੇਵੀ ਨਗਰ, ਮੋਗਾ,
ਫੋਨ 2161, 35 32

AUTHORIZED AGENTS FOR AIR INDIA
AND NOW WE ARE AUTHORISED

TOLL FREE NO.
B. C. & ALBERTA
1-800 663 6696

K.L.M.

(ROYAL DUTCH AIRLINES)

SPECIAL FARE TO: Delhi, Karachi, Colombo, Singapore, London, Amsterdam
ਦਿੱਲੀ, ਕਰਾਚੀ, ਕੋਲੰਬੋ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ, ਲੰਡਨ ਤੇ Amsterdam ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕਿਰਾਏ

ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

GABA TRAVELS
(Opposit Friends Theatre)
JALLANDHAR CITY
TEL. 74597

GABA TRAVELS
V.P.O. NURMAHAL
JALLANDHAR
TEL. 49

GABA TRAVELS
NEW DELHI

LM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM KLM

ਕੌਮੀ ਟੂਰਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 25 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ

ਲਖਨਊ, (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.)
— ਤੀਜਾ ਅਲ ਇੰਡੀਆ ਇਨਵੀਟੇਸ਼ਨ ਟੂਰਬਾਲ
ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਇਥੇ 25 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਪੋਰਟਸ
ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਅਤੇ ਲਖਨਊ ਸਪੋਰਟਸ
ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਈ. ਐਮ. ਈ. ਸਿੰਕਦਰਾਬਾਦ, ਫੈਸਟਰਨ
ਰੇਲਵੇ ਬੰਬਈ, ਸਪੋਰਟਸ ਹੋਸਟਲ ਚਟਕ,
ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਲੈਵਨ, ਡੀ. ਐਸ. ਏ. ਜਲੰਧਰ,
ਮਦਰਾਸ ਅਲੈਵਨ, ਜੱਬਲਪੁਰ, ਬੈਲਦਿਓ
ਸਪੋਰਟਸ ਜੈਪੁਰ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਕਲੱਬ ਅੰਬਾਲਾ
ਨੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੀ
ਸਹਿਮਤੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਐਂਟਰੀ
ਫੀਜ਼ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 15 ਦਸੰਬਰ ਹੈ।

GLOBAL IMMIGRATION SERVICES

WE ARE PROVIDING ALL IMMIGRATION SERVICES.

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਹਰ ਮਸਲੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ

For Further Consultation Contact

KARNAIL SINGH NAGRA

11420 GRANVILLE AVE. RICHMOND. B.C.

PH. (604) 270-2100

● ਬਿਜਨੈਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ

● ਬਿਜਨੈਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ।

● ਤੁਹਾਡੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ

● ਗੈਰ-ਯੂਜ਼ੀ ਸਟੇਟਸ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ।

● ਫਾਰਮ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਲਾਹ
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕੋਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ
ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

● Business Immigration (Investors, Entrepreneurs, self employed)

● Family Business Immigration (Job offers to relatives)

● Family & Assisted relatives

● Application for refugee status

● For adoption.

● Foreign domestic workers.

● Special Consideration in farming.

Any other matter regarding Immigration.

ਸਤਵੰਤ-ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਅਮਲ ਪਿਛੋਂ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ਤਿਆਰ!

ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਹੂ ਲਹਾਨ ਪੰਜਾਬ ਉਪਰ ਮਨ ਮਾਨੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਪਿਛਾਖਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਲਈ ਅਰਥਾਤ ਨਿਰਬੇ ਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਧਰ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਹਿਸ਼ੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਚੰਦ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਗਲਤ ਫਹਿਮੀ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਤੇ ਪਿਛਾਖਤੀ ਅਤੇ ਵਹਿਸ਼ੀ ਫਲਸਫਾ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਜ਼ਬਰੀ ਮੜਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਕਰਕੇ ਆਮ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਜਨਸਮੂਹ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਿਆਂਕਰ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੁੱਦਾ ਖੜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਤਵੰਤ ਅਤੇ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਪਿਛੋਂ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਕਤਲੇਆਮ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀਆਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਫਿਰਕੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਇਕ ਮਿਤਰਾਂ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਉਪਰ ਜਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਬੁਰਕਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅੰਤ ਘਟੀਆ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਨੇ ਇਹ ਸਕੀਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਤਵੰਤ ਅਤੇ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਫਾਂਸੀ ਲਾਈ ਜਾਵੇ ਉਸ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ 84 ਦੇ ਦੰਗੇ ਯਾਦ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਾਵਲੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਫਿਰਕੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਤਵੰਤ ਅਤੇ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਉਪਰੋਂ ਵਿਰੋਧ ਪਰ ਮਨ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ

ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਜਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੱਟੀਦਾਰ ਉਪਰੋਂ ਇਹ ਹਾਲ ਪਾਕਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਨਾ ਲਾਈ ਜਾਵੇ ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਉਹ ਦਿਨ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਖਬਰ ਆਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਅਸਲੀ ਮੰਤਵ ਹਲ ਕਰ ਸਕਣ।

ਜਾਅਲੀ ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਦਾ ਇਕ ਨਿੱਕਾ ਗਿਰੋਹ ਫਿਰਕੂ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਦੀ ਘਟੀਆ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੱਕ ਨਿੱਘਰ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲਾ ਇਕ ਨਿੱਕਾ ਗਿਰੋਹ (ਪੋਗਾਮ ਪੰਥੀ) ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਦਾ ਧੂੜ ਬਣ ਕੇ ਅੰਤ ਪਿਛਾਖਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੱਕ ਨਿੱਘਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨਸਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਘਟੀਆ ਕਾਰਨਾਮੇ

ਨੂੰ ਇਉਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਸਤਵੰਤ ਅਤੇ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ਤੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਲੋਕ-ਮੁਕਤੀ ਯੁਧ ਤੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਤ ਪਿਛਾਖਤੀ ਯੁਧ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਬਰ ਲਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਅੰਤ ਪਿਛਾਖਤੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਬੋਲਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਇਕ ਲਫਜ਼ ਇਸ ਗੱਦੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਰਖਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨੰਗੀ ਚਿੱਟੀ ਗੱਦਾਰੀ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਨਸਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੁਦਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਗੈਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਕਤਲੇਆਮ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਤਵੰਤ ਅਤੇ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਮਕਸਦ ਕੀ ਸੀ? ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫਾਂਸੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਹਾਲ ਪਾਕਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਇਦਰਾ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਗੋਂਡਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਗੁਰੂ ਜਾਂ ਸਰਾਬੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੜਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ “ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰ ਇਕ ਹੀ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।” ਕਿੰਨਾ ਭ੍ਰੇਸ਼ਟਾ ਹੈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਜਿਸਨੂੰ ਉਛਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ, ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾਦ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਸ਼ੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾੜਫੂਕ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਥੇ ਭਾਰਤੀ ਪਿਛਾਖਤੀ ਹਕੂਮਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਉਥੇ ਸਤਵੰਤ ਕੋਹਰ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਵੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਨੱਥੂ ਰਾਮ ਗੋਂਡਸੇ ਵਾਲਾ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਰਕੇ ਪਿਛਾਖਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅੰਤ ਜਨੂੰਨੀ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਫਾਂਸੀ

ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਹਾਲ ਪਾਕਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਇਹ ਐਲਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਛਿੜਕਣ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਲਦੀ ਦੇ ਬੁਥੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫਿਰਕੂ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਹਵਾਸ ਅਜੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਹੀ ਕੁਝ ਵਾਪਰੇ ਜਿਹੜਾ 84 ਵਿਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਹਥਿਆਰ

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਧੂੜਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਇਕ ਉਹ ਪਿਛਾਖਤੀ ਅਨਸਰ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਇਸਦੇ ਹੱਕ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਕਲਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਵੀ ਇਸ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਜਨਸਮੂਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਰਾਜਸੱਤਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦੂ ਜਨਸਮੂਹ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਦਰਾ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਇਦਰਾ ਕਾਗਰਸ ਸੱਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਪਾਉਣ ਵੀ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਤੂਲ ਦੇਣ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਤਵੰਤ ਅਤੇ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਵਾਜਬ ਦਸਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਉਠਾਉਣ ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨੰਬਰ ਵੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਛਾਲਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਮਕਸਦ ਹਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਣਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਪਿਛਾਖਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਜੰਗ ਵਿਚ ਝੋਕਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸੁਆਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੱਧਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਪਿਛਾਖਤੀ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ਤੀ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰੋ

ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਐਕਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਦਈ ਭਾਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਭੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋ-ਹੋਲਾ ਮਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁਧ

ਸਤਵੰਤ

ਵੱਡੀ ਕਾਤਲੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਤਵੰਤ ਤੇ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾੜ ਫੂਕ ਅਤੇ ਲੁਟ ਮਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹਰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਵੇ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰੀਏ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਾਤਕ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿਆਪਕ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਲਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

● ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹਰ ਕੀਮਤ ਤੇ ਆਪਣਾ ਭਾਈਚਾਰਕ ਏਕਾ ਕਾਇਮ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

● ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਕਸਬੇ ਅਤੇ ਗਲੀ ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਚੌਕਸੀ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਛਿੜਕਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

● ਦੂਸਰੇ ਸੁਭਿਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪਹਿਰੇ ਲਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਹਥਿਆਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਤਾ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਟਿਊਬਵੇਲਾਂ ਵਰਗੇ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

● ਰਾਖਾ ਦਸਤੇ ਕਾਇਮ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਪਿਛਾਖਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਟਾਕਰੇ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਘਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

● ਡਟਵਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਫਿਰਕੂ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਭੇਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਖਿਆ ਆਪ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਉਪਰ ਚਲ ਕੇ ਹਕੂਮਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਪੁਲਸੀ ਧਾੜਾਂ ਦੇ ਰਹਿਮ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। (ਸ਼ੁਰਬ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ)

ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਵਧੀ

ਲੈਸਟਰ — ਇਥੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਲੁੱਟਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਈਵੇਲਡਜ਼ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਕਿ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ 80 ਪੈਂਡ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੋਹ ਲਏ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਸਕਾਈਲਾਈਨ ਟੈਕਸੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ ਪਾਸੋਂ ਨਕਦੀ ਖੋਹੀ ਗਈ। 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ 35 ਸਾਲਾ ਮੁਹੰਮਦ ਯੂਨਿਸ ਨੇ ਉਸਦੀ ਟੈਕਸੀ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਚਾਕੂ ਕੱਢ ਲਿਆ।

ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਕੋਈ ਫੜਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ

ਲੈਸਟਰ — ਏਸ਼ੀਅਨ ਟੀਚਰਾਂ ਵਲੋਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਬਨਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਜਰਾਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੈਸਟਰ ਸ਼ਾਇਰ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤੀ ਦੀ ਖਾਸ ਥਾਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੀ ਸੀ ਐਸ ਈ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ 77 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਇਕ ਮਜ਼ਮੂਨ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ।

ਪਿਛਨੇ ਦਿਨੀਂ ਇਥੇ ਹੋਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੀਚਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮਿ. ਬੇਕਰ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਸਕੂਲ ਸਲੇਬਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਦ ਦੇ ਕੱਟੜ ਪੰਥੀ ਵਖਰੇ ਜਾ ਖੜੋਤੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਦ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਕੱਟੜ ਪੰਥੀਆਂ ਤੇ ਮਾਡਰੇਟ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਗਈ। ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸਈਅਦ ਸ਼ਹਾਬੁਦੀਨ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਖੜੀ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਸਰਵਹਿਦ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਖ ਵਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਧਾਰਮਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ 200 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਸਾਂਝੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸੂਲਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੋਝੇ ਹਿਤਾਂ ਖਾਤਰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਿਥੇ ਪੰਥਕ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖ ਲਾਈਅਰਜ਼ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਡੀ. ਐਸ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਸ਼ੁਮਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ

ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਗਰਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਦੀ ਮੁਦਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਤਨੀ ਦੇਰ ਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਬੋਤ ਖਾਲਸਾ, ਗੁਰਮਤਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਤ 'ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ' ਦੇ ਸਾਂਝੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਥ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹਸਤੀ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਧੀਨ ਚੁਝ ਰਹੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜੁਝਾਰੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਮੇਤ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ। 'ਰਾਜੀਵ-ਲੋਂਗੋਵਾਲ' ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਸਮਰਥਕ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਕੇ ਆਪ ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਪੁੱਟ ਕੇ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ, ਨੂੰ ਇਸ ਏਕਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੀ ਲੀਡਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨਹਿਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਪੂਰੀ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਸੀ।

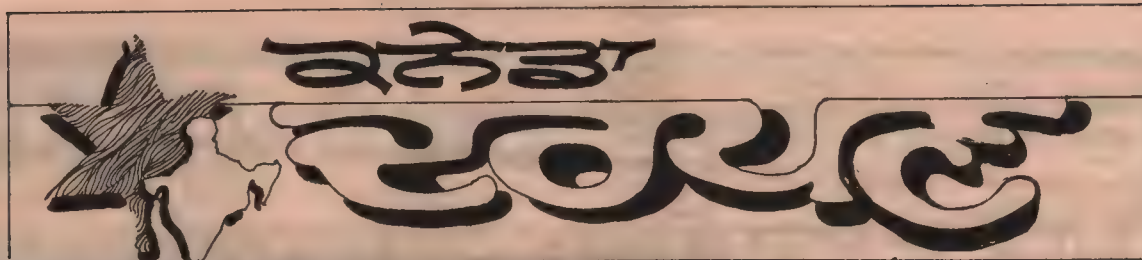
ਏਅਰ ਹੋਸਟਸ ਦੀ ਭੇਦ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮੌਤ

ਸਿੰਘਪੁਰ — ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਇਕ ਏਅਰ ਹੋਸਟਸ ਦੀ ਇਥੇ ਆਪਣੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਭੇਦ ਭਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਥੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।

ਇਹ 32 ਸਾਲਾ ਏਅਰ ਹੋਸਟਸ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਸੀ। ਉਹ ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਫਲਾਈਟ-408 ਵਿਚ ਸਿੰਘਪੁਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਥੋਂ ਸਿਡਨੀ ਲਈ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਨਾ ਤਾਂ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

NORTH AMERICAN LIFE ASSURANCE COMPANY

NORTH AMERICAN LIFE

- Life Insurance
- Mortgage Insurance
- Children's educational Plans
- R R S P

Malkiat Mutti
representative
320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1
Bus. 685-9335
Res. 522-7167

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਿੱਲ ਪਾਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਰਾਜ ਸਭਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸੂਬਿਆਂ ਲਈ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਬਿੱਲ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਿੱਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਬਿੱਲ ਵਿਚ 170 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਮਾਰੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ 70 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਫਿਰਨੀ ਬਨਾਉਣ ਉੱਤੇ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ।

FIVE RIVERS FISH 'N CHIPS

ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼ ਐਂਡ ਚਿਪਸ

6591 Fraser St. (at 50th & Fraser) Vancouver, B.C. V5X 3T4 Ph. 327-7455

ਇੰਡੀਅਨ ਸਟਾਇਲ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਮੁਰਗੇ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣ ਲਈ ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਫਿਸ਼

ਮੁਰਗਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ
Spicy (Masala) Chicken

\$4.45 lb.

ਅਸੀਂ ਫੋਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੱਛੀ ਵਾਲੇ ਲਮੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਵੇਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਖਾਸ ਹਨ

ਸੀਨਾ ਮਸਾਲੇ ਵਾਲਾ ਮੁਰਗੇ ਦਾ
Only Breasts (Spicy)

\$6.95 lb.

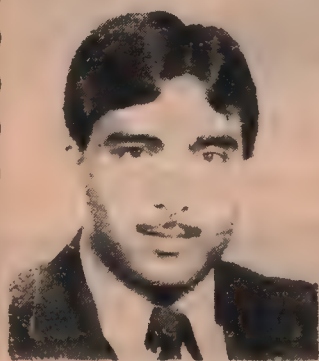
ਮਸਾਲੇ ਵਾਲੀ ਮੱਛੀ ਦੇ ਪਕੌੜੇ
Spicy (Masala) Fish

\$5.95 lb.

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਟਾਇਲ ਦੀ ਮੱਛੀ, ਫਰਾਈਡ ਚਿਕਨ ਅਤੇ ਸੀ ਫੂਡ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ
ਤੁਸੀਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਵੀ ਆਰਡਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡਿਸਕਾਉਂਟ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਠੰਡੀ ਬੀਅਰ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੀਟ ਦਾ ਆਚਾਰ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

Kuldip S. Jhand

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿਕ-ਅੱਪ ਆਦਿ ਹਨ — ਕੀਮਤਾਂ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਾਜਬ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਝੰਡ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

SPECIAL PRICE ON NEW ACADIAN, FINANCE AVAILABLE -
8.8% LIMITED TIME

Bus: 526-2781 Res: 524-4137 Pager 687- 7711 #7610

325—12th St., New Westminster, B.C.

Thinking of Buying or Selling

ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

For The Best Selection & 100% Satisfaction

NIRMAL (Neil) DHALIWAL

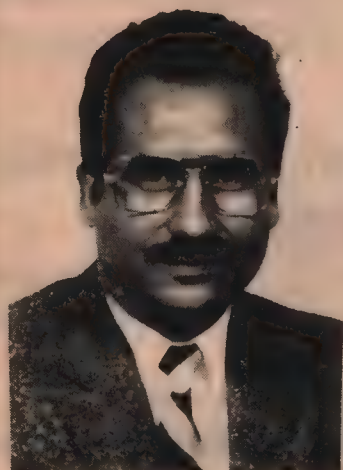
Bus: 588-9955 Res: 597-2069

Specializing in: Lots, New Homes, Investment Properties, Farms, Industrial & Commercials

WORKING

100%

FOR YOU

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

LAKEVIEW REALTY LTD.

10732 KING GEORGE HWY., SURREY, B.C. V3T 2X7

ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਹੰਝੂ

ਰਘੁਬੀਰ ਚੰਡ

ਇਹ ਸੀਲੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸੀਲੀਆ ਬਾਰੇ ਹੈ।

ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇੰਨਬਿੰਨ ਸਚਾਈ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਸੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਲਪਣਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦੀ ਪੁੱਠ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਭਰਪੂਰਤਾ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਕਹਾਣੀ ਬੱਸ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਹੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਵੇ; ਨਾ ਬਣੇ ਜੋ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ;... ਮੈਂ ਉਸ ਛਿਣ ਨਾਲ ਗੱਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਸੋਮਨਾਥ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਵਾਂਗ, ਦੋ ਹੰਝੂ ਬਣ, ਸੀਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਲਕਾਂ 'ਤੇ ਲਟਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਬੱਸ ਇਹੀ ਦੋ ਹੰਝੂ ਸੱਚ ਹਨ; ਬਾਕੀ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਮਿਥਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਪੇਨੀ-ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੀਲੀ-ਮਹੀਨ ਉਂਗਲੀ ਰੱਖੀ ਸੀ ਤੇ ਦੋ ਹੰਝੂ ਉਹਦੀਆਂ ਪਲਕਾਂ 'ਤੇ ਲਟਕ ਗਏ ਸਨ।

ਮੈਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕੱਟਣ ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਕੋਲ ਲੋਸ ਐਂਜਲੋਜ਼ ਗਏ ਹੋਏ ਸਾਂ। ਭਤੀਜਾ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਮਾਹਰ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਹਸਪਤਾਲ ਸੀ। ਵਹੁਟੀ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਸੀ। ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਟਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਦਿਮਾਗ ਅਜੇ ਵੀ ਠੀਕ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਸਬੂਤ ਉਹਦੀ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਿਲਿਆ। ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਕੁੱਝ ਸੱਤਰਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ:

...ਚਾਚਾ ਜੀ, ਇੰਨੇ ਮਸ਼ਰੂਫ ਹਾਂ ਕਿ ਮਰਨ ਦੀ ਵੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ। ਪੈਸੇ ਬਥੇਰੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ। ਬੰਦੇ ਦੋਹਾਂ ਮਰਸੇਡੀਜ਼ ਤਿੰਨ ਨੇ, ਪਰ ਜੀਅ ਕਦੀ ਨੀ ਲੱਗਿਆ ਜੀਅ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਠ ਹਾੜ੍ਹ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੀ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਾਂ। ਸਰੀਰ ਤੇ ਰੂਹ ਦੋਵੇਂ ਠਰ ਜਾਣ। ਆਪਣੇ ਖੂਹ ਦੀ ਮੋਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗੰਨੇ ਚੂਪਾਂ ਤੇ ਛੱਲੀਆਂ ਭੁੰਨ-ਭੁੰਨ ਖਾਵਾਂ। ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੀਆਂ ਹੋਲਾਂ ਕਰਾਂ(ਵੇਖੋ ਬੱਤ ਲਿਖਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ਬੋਆਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਨੇ) ...ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਚਾਚੀ ਚੀ ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਰਹੋ ਤੇ ਚਾਚੀ ਚੀ ਨੂੰ ਆਖਣਾ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਦਿਨ ਰਹਿਣ, ਉਨੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮੇਥਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ, ਛੱਲੀਆਂ ਦੀ ਦਾਲ ਵਾਲੇ ਪਰੌਂਠੇ ਅਤੇ ਸਾਗ ਤੇ ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਟਿਕਟਾਂ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਸਮ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੱਗਣ ਚੇਤ ਵਰਗਾ।

ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਨਿੱਘ ਵੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਸੇਠ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨਹੀਂ ਮਰਿਆ ਸੀ। ਕਲਾ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀ ਸੀ। ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸੀ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ; ਦਸਵੀਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਹਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਜੀਵੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਖੈਰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ, ਜਾਣੀ ਉਹਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ, ਨੇ ਹੀ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, “ਕਵੀ ਬਣੇਗਾ ਤਾਂ ਭੁੱਖਾ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਲਾਈਨ ਫੜ ਜੀਹਦੇ ਵਿੱਚ ਫੁਲਕੇ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੋਵੇ।”

ਮੁੰਡਾ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ ਤੇ ਫਰਮਾਬਰਦਾਰ ਵੀ। ਡਾਕਟਰੀ ਲਾਈਨ ਫੜ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਫੁਲਕਿਆਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ। ਪਰ ਆਤਮਾ ਜਿਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਵਿਤਾ ਹਾਲੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਰੀ।

ਸੀਲੀਆ ਸਾਨੂੰ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮੂਰਤੀ। ਕੋਈ ਪੰਜ ਕੁ ਫੁੱਟ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਪੇਨੀ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸਨ ਉਹਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਕਾਲੀਆਂ ਤੇ ਮੋਟੀਆਂ; ਪਰ ਪਲਕਾਂ ਇੰਜ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਣੀਉਂ ਫਸਲ ਦੇ ਡਾਲ ਲਮਕ ਕੇ ਸੁੱਕ ਗਏ ਹੋਣ। ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਉਦਾਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਰੋਹੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਾ-ਵਾਰੇਲਾ ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

- ਸੀਲੀਆ, ਮੇਰੇ ਅੰਕਲ ਆਂਟੀ।...ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਨੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

- ਹੇਲੋ...ਉਹ ਬੋਲੀ।

- ਸੀਲੀਆ, ਟੀ; ਨਾਈਸ ਵੱਨ ਪਲੀਜ਼;...ਮੇਰੀ ਭਤੀਜ-ਨੂੰਹ ਨੇ ਆਖਿਆ।

- ਓਕੇ...ਆਖ ਉਹ ਚਲੀ ਗਈ।

ਮੇਰਾ ਭਤੀਜਾ ਸੀਲੀਆ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, “ਚਾਚਾ ਜੀ; ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਮਰਨ ਦਾ ਵਿਹਲ ਨੀ। ਬੱਚੇ ਛੋਟੇ ਨੇ; ਕੀਹਦੇ ਕੋਲ ਛੱਡੀਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ? ਹਾਊਸਕੀਪਰ ਮਿਲਣੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਐ। ਮਸਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸੀਲੀਆ ਮਿਲੀ ਐ - ਇਹ ਅਮਰੀਕਣ ਤਾਂ ਲੱਗਦੀ ਨੀ।...ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਆਖਿਆ।

- ਨਹੀਂ ਚਾਚੀ ਜੀ, ਇਹ ਮੈਕਸੀਕਨ ਐ। ਇਹਦੀ ਬੋਲੀ ਸਪੇਨੀ ਐ। ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਬੜੀ ਮਗਜ਼ਖਪਾਈ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਤੇ ਏਹਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ-ਸਪੇਨੀ ਦੀਆਂ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਨੇ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਂਗਲੀ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝ ਲੈਂਦੀ ਐ। ਕੁੱਝ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਮਝ-ਸਮਝਾ ਲਈਏ। ਰੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੁਣ ਇਹ ਜ਼ਬਾਨੀ ਵੀ ਸਮਝ ਲੈਂਦੀ ਐ।

ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਸੀਲੀਆ ਟ੍ਰੇ ਵਿੱਚ ਕੱਪ-ਪਲੇਟਾਂ ਤੇ ਬਿਸਕੁਟ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਈ ਤੇ ਬੋਲੀ: “ਟੀ ਇੰਡੀਅਨ ਔਰ ਇਗਲਸ?”

- ਇੰਡੀਅਨ।...ਵੀ ਇੰਡੀਅਨ ਯੂ ਨੋਅ!...ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਨੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਆਖਿਆ।

- ਸੀਲੀਆ, ਨੋ ਬਿਸਕੁਟ ਪਲੀਜ਼!...ਮੇਰੀ ਭਤੀਜ-ਨੂੰਹ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਬਿਸਕੁਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਆਖਿਆ।

ਉਹ ਮੁੜੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸਰਦਾਰ ਉਹਦੀ ਸਕਰਟ ਫੜ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਚਨ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋ ਡੁਰਿਆ।

- ਚਾਚੀ ਜੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਿੱਟ ਵੀ ਸੀਲੀਆ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ।

ਸਨਿਚਰ-ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਉਦਾਸ, ਖਿੜਿਆ ਤੇ ਖੋਇਆ-ਖੋਇਆ ਰਹਿੰਦੇ। ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਤੋਂ ਚੋਰੀਉਂ ਜਾਂਦੀ ਐ।

- ਬਾਕੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰਹਿੰਦੀ ਐ?

- ਹਾਂ ਚਾਚੀ ਜੀ, ਆਪਾਂ ਏਸ ਨੂੰ ਫਰਨਿਸ਼ਡ ਕਮਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਐ। ਵਧੀਆ ਬੈਡ, ਰੰਗਦਾਰ ਟੈਲੀਵੀਯਨ, ਬੈਠਣ ਲਈ ਸੋਫਾ ਤੇ ਵੀਹ ਡਾਲਰ। ਵੇਖ ਲਵੋ, ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਹੋ ਗਏ।...ਮੇਰੀ ਭਤੀਜ-ਨੂੰਹ ਨੇ “ਪੌਣੇ ਤਿੰਨ ਸੌ” ਤੇ ਕੁੱਝ ਇੰਜ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਹੱਕਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ।

- ਤਾਂ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ? ...ਆਪਾਂ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਂਦੇ ਆਂ, ਜਿਹੜਾ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਪੰਦਰਾਂ-ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।...ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਤਬਸਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ। ਡਾਲਰਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਬੀਨਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

- ਸਨਿਚਰ-ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਐ?...ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

ਮੇਰਾ ਭਤੀਜਾ ਜ਼ਰਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, “ਚਾਚਾ ਜੀ, ਘਰ ਕਿਹੜਾ ਵਿਚਾਰੀ ਦਾ? ਇਹਦੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ। ਵੀਕ-ਐਂਡ 'ਤੇ ਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਵੇਲੇ ਲੈਂਦੇ ਨੇ, ਗਿਟਾਰ ਵਜਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ, ਗਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਗੁਰਬਤ ਦਾ ਮਾਤਮ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਨੇ। ਜਦੋਂ ਸੀਲੀਆ ਜਾਂਦੀ ਐ ਤਾਂ ਇਹਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਚਮਕ ਤੇ ਕਾਹਲ ਹੁੰਦੀ ਐ ਜਿਵੇਂ ਵੱਗ 'ਚੋਂ ਗਊ ਘਰ ਨੂੰ ਭੱਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਆਉਂਦੀ ਐ ਤਾਂ ਬੜੀ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਨੇ, ਬੰਦਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।”

ਇੰਜ ਆਖ ਮੇਰਾ ਭਤੀਜਾ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੜੀ ਮੇਰੀ ਭਤੀਜ-ਨੂੰਹ ਨੇ ਫੜ ਲਈ, “ਪਰ ਹੁਣ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਦੋ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਐ। ਏਨੀ ਉਦਾਸ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਸੋਗ ਮਨਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਅਚਾਨਕ ਇਹਦੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਚਲੀ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਰੋ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਆਖਣ ਲੱਗੀ,” ਮੈਡਮ! ਸਰਦਾਰ ਤੇ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਸਨਿਚਰ-ਐਤ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦਿਆ ਕਰੋ। ਮੇਰਾ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਗੁਜ਼ਰਦਾ। ਪੈਸੇ ਬੇਸ਼ਕ ਨਾ ਦਿਆ ਕਰੋ - ਨਹੀਂ ਸੀਲੀਆ, ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦੋ ਦਿਨ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਬੱਚੇ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਤਾਂ ਮਸਾਂ ਵੇਖਦੇ ਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ। ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਚਲੀ ਜਾਇਆ ਕਰ ਨਾ ਵੀਕ-ਐਂਡ 'ਤੇ।

- ਉਥੇ ਹੁਣ ਪੁਲਿਸ ਛਾਪੇ ਮਾਰਦੀ ਐ। ਕਹਿੰਦੀ ਐ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਡਰਗਜ਼ ਵੇਚਦੇ ਹੋ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਆਏ ਹੋ। ਨਾਲੇ ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਥੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵੀਹ ਡਾਲਰ ਹਫਤੇ ਦੇ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਆਪਣੀ ਭਤੀਜ-ਨੂੰਹ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਚਲੋ ਕੋਈ ਨੀ; ਚਾਲੀ ਡਾਲਰ ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਆ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਤਾਂ ਇਹੀ ਲੋਕ ਅਸਲੀ ਮੰਦਰ-ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਨੇ।”

ਭਤੀਜ-ਨੂੰਹ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਈ ਪਰ ਭਤੀਜਾ ਡਾਢੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ, “ਠੀਕ ਐ ਚਾਚਾ ਜੀ, ਇਸੇ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਆਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਐ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕਹਿਣ-ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਹੈ। ਇਥੇ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਇਹੀ ਐ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਏਂ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨੀ।”

ਠੀਕ ਹੀ ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਾਲੀਂ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਆਤਮਾ ਵੀ!

ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਅਸੀਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਲੜਕੀ ਮੇਰੇ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹਾਂ ਵੱਲ ਇੰਜ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਮੂਰਤੀ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਹਦੇ ਕੁਲੇ ਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰ ਉਹਨੂੰ ਚੁੰਮ ਲਿਆ ਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, “ਇਹ ਤਾਂ ਬੜੀ ਪਿਆਰੀ ਬੱਚੀ ਐ, ਬੜੀ ਹੀ ਬੀਬੀ! ਕੀ ਨਾਂ ਐ ਏਹਦਾ?”

- ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੁਭਾਅ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਨਾਂ ਐ-ਸੀਤਲ। ਏਨੀ ਭਲੀ ਮਾਣਸ ਐ ਕਿ ਏਹਦੀ ਕੋਈ ਕਦਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਨਾ ਹੀ ਏਹਦੇ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ। ਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੀ ਐ, ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੀ ਐ। ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਕੁੱਟ ਖਾਂਦੀ ਐ।

ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਤੇ ਆਖਦਾ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, “ਚਾਚਾ ਜੀ, ਬੇਬੇ ਜਾਣੀ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਵਰਗੀ ਐ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਵੇਖੀ ਨੀ, ਪਰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਗੱਡੇ ਉਤੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਜਾਣ ਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੀ। ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ, ਚੱਢ ਬੁਰਕੀ ਕੱਢ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ ਤੱਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪੈਰ ਧੋਂਦੀ ਸੀ, ਹੁੱਕੇ 'ਤੇ ਅੱਗ ਧਰਦੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਰੋਜ਼ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਤੇ ਮਾਰ ਖਾਂਦੀ ਸੀ। ਬਾਊ ਜੀ ਦੱਸਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਬੇਬੇ ਦੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਬਾਂਹ ਜੋਡੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਲਾਸਾਂ ਪਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।”

- ਹਾਂ!...ਆਖ ਮੈਂ ਇੰਜ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਲਟ-ਲਟ ਬਲਦਾ ਦੀਵਾ ਇੱਕਦਮ ਗੁੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ ਤੇ ਉਹਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਬੜੇ ਗੁਪ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ। ਇੰਨਬਿੰਨ ਬੇਬੇ ਦਾ ਰੂਪ! ਰੋਲ-ਰੋਲ ਮਾਰ ਘੱਤੀ ਸਾਲੇ ਉੱਜੜ ਮਲਵਈਆਂ ਨੇ। ਅੱਵਲ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਜੇ ਪੰਜਾਂ-ਸੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੋ ਵੀ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਗੁਲਾਮੀ ਹੰਢਾਉਂਦੀਆਂ ਅੱਧੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੁਰਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਗੁਲਾਮ ਸ਼ਬਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਲੰਕਾਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਅਸਲੀ ਗੁਲਾਮ ਸਨ। ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਦ ਪੈਸੇ ਤਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਮੈਂ ਮੁੜ ਸੀਤਲ ਦੇ ਕੁਲੇ ਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ ਤੇ ਆਖਿਆ, “ਇਸਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ। ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਖਲੋਂਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ। ਇਹ ਦੇਸ਼-ਦੇਸ਼ਾਂਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹੀ ਐ ਤੇ ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਬੇਬੇ ਨੇ ਕਦੀ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਗਿਆ, ਇਸੇ ਲਈ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੋਚਿਆ। ਹੱਕ ਟ੍ਰੇ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਮੰਗਣੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ। ਨਾ ਮਿਲਣ ਤਾਂ ਖੋਹਣੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇ।”

- ਸਰਦਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ?...ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਬੋਲੀ।

ਮੇਰਾ ਭਤੀਜਾ ਹੱਸਿਆ ਤੇ ਬੋਲਿਆ, “ਧਰਤੀ ਪੱਟ ਦਿੰਦੇ। ਆਪਣੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ, ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵੀ ਖੋਹ ਲੈਂਦੇ। ਦੋ ਘੰਟੇ ਇਹਨੂੰ ਫੀਫ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲਗਦੇ ਨੇ ਵੇਖ ਲਵੋ, ਘਰ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਸਾਬਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ। ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਇਹਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਆਂ। ਅਸਲੀ ਨਾਂ ਤਾਂ ਅਲੋਕ ਐ। ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਬਿਲਕੁਲ ਬਾਊ ਜੀ ਵਰਗੀ।”

ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਨੇ ਬਾਊ ਜੀ ਜਾਣੀ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

- ਪਰ ਭਾਬੀ ਜੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਭਰਾ ਜੀ ਉਹ ਭਰਾ ਜੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਏਡਾ ਰੋਹ-ਦਾਬ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਤਖਤ ਤੋਂ ਤਖਤ 'ਤੇ ਆ ਡਿੱਗਿਆ। ਆਏਂ ਟੁੱਟੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਮੌਤ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਹੋਣ।

- ਚਾਚਾ ਜੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਐ। ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਟੱਬਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਜਿਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪਗ ਵਿੱਚ ਇੰਜ ਸੁੰਗੜ ਗਏ ਨੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਤਾ ਨੀ ਲਗਦਾ ਬਾਊ ਜੀ ਦਾ ਕੀ ਕਰੀਏ!...ਆਖ ਮੇਰਾ ਭਤੀਜਾ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਉਦਾਸ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸੀਲੀਆ ਚਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਈ। ਨਾਲ ਸਰਦਾਰ ਵੀ ਇੱਕ ਪਿਆਲੀ ਫੜੀ ਮੇਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਹ ਚਾਹ ਤਾਂ ਆ ਵੀ ਗਈ!...ਇੰਜ ਆਖ ਮੇਰੀ ਭਤੀਜ-ਨੂੰਹ ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਓਵਨ ਵਿੱਚ ਲੱਭ ਗਏ ਕਰਨ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਮਿੱਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਵੀ ਗਈ।

- ਵੇਖ ਲੈ ਬੇਟਾ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੋਜਾਂ ਨੇ। ਮਿੱਟ ਕਿਹੜਾ ਲੱਗਿਐ ਲੱਭ ਗਏ ਹੋਣ ਨੂੰ! ਸਾਡੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਸਲੂਵਾਤ ਤੇ ਛਿੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਫੂਕਾਂ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਅੱਧੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਚਾਹ ਪੀਣ ਲੱਗੇ। ਸੀਲੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਠਾ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹੀ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰੀ ਗੁਆਚੀ ਗਊ ਵਾਂਗ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰੇ।

- ਤੂੰ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਐ? ਸੀਲੀਆ?...ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਬੜੀ ਅਪਣੱਤ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।

- ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਵੀ ਨੇ। ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਦਸ ਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ।...ਸੀਲੀਆ ਨੇ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਕੁੱਝ ਬੋਲ ਕੇ, ਕੁੱਝ ਉਂਗਲੀਆਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਤੇ ਕੁੱਝ ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਤੇ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ।

- ਕਿੱਥੇ ਨੇ?...ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਬੜੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।

- ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਮੈਕਸੀਕੋ।...ਉਸਨੇ ਆਖਿਆ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਲਈਆਂ।

ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਖਿਆ, “ਸੀਲੀਆ, ਤੂੰ ਚਾਹ ਤਾਂ ਕਮਾਲ ਦੀ ਬਣਾਈ ਐ।”

- ਬੈਂਕ-ਯੂ!...ਉਸਨੇ ਆਖਿਆ।

ਚਾਹ ਪੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਸੀਲੀਆ ਭਾਂਡੇ ਲੈ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ।

ਮੇਰਾ ਭਤੀਜਾ ਆਖਣ ਲੱਗਿਆ, “ਚਾਚਾ ਜੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਬੜਾ ਓਦਰ ਜਾਂਦੀ ਐ। ਕੁਦਰਤੀ ਵੀ ਐ। ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਉਧਰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿੱਚ ਨੇ। ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਹੈ ਵੀ ਮਸਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ, ਆਪਣੇ ਸਰਦਾਰ ਜੇਡਾ। ਕੋਈ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਲੰਘਦਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਫੋਟੋ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਘੁੱਟ ਕੇ ਨਾ ਰੱਦੀ ਹੋਵੇ।”

- ਪਰ ਏਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅੱਡ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਐ?...ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ)

ਇਹ ਖੁਨੀ ਮੋਸਮ ਨੇ ਅਸਰ ਇਓ ਕੀਤੇ ਮਨਾ ਉਤੇ।

ਬੜਾ ਡਰੀਏ ਜਦੋਂ ਦਸਤਕ ਕੋਈ ਦੇਵੇ ਦਰਾ ਉਤੇ।

ਲਕੀਰਾਂ ਪਾ ਲਵੇ, ਦਿਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਛਮੀਨਾ 'ਤੇ, ਮੁਕਰ ਨਾ ਪੈਣੀਆਂ ਇਹ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਉਤੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਤਮ ਦੀ ਸੀਮਾ ਖੜ੍ਹੀ ਕਿੱਥੇ ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੇ ! ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਹਿਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਬਸਤਿਆਂ ਉਤੇ।

ਜੁਲਫਕਾਰ ਭੁਟੋ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ : ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ

ਹਿਚਕੀਆਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵੀ ਸਾਹ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਪਾਪਾ, ਪਾਪਾ! ਉਸ ਸਮੇਂ ਗਰਮੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇੰਜ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਬਰਫ ਵਿਚ ਜੰਮ ਗਈ ਹੋਵਾਂ। ਮੈਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸਾਂ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਤਸਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਗਮਗੀਮ ਅਤੇ ਬਿਹਬਲ ਸਾਂ। ਉਸ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਬੀਤਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਮਾਂ—ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਖਾਲੀ ਪੁਲਸ ਕੁਆਰਟਰਾਂ 'ਚ ਹੱਕੀਆਂ ਬੱਕੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਬੈਠੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਬਰਸਤਾਨ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਈ।

ਜਦੋਂ ਜੇਲਰ ਸਾਨੂੰ ਲੈਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਮੈਂ ਇੱਥੋਂ ਵਿਚ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਇਸ ਲਈ ਤੂੰ ਹੀ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ'। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 4 ਮਹੀਨੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਲਈ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 'ਇਦਤ' ਦੀ ਮਿਆਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਆਦ ਵਿਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਤਿੰਨਕੇ ਹੋਏ ਸੀਮੇਂਟ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਵਾਲੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਆਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬੈਠਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਸਾਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਬਦਲੂ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਜੂਨੀਅਰ ਜੇਲਰ ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਖੜਾ ਸੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ'।

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਗੁਸੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ-ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਲੈ ਗਏ? ਇਸ ਸੈਨਿਕ ਸਾਸ਼ਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਧਾਰਮਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਜੇਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ...

ਜੂਨੀਅਰ ਜੇਲਰ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਵਿਚੋਂ ਟੋਕਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਕਿਹਾ ਕਿ - ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਦਫਨਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਗਏ ਹਨ।

ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ - ਕਿਥੇ?

ਜੇਲਰ ਮੇਰੇ ਇਸ ਸੁਆਲ ਤੇ ਚੁੱਪ ਜਿਹਾ ਰਿਹਾ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ-ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ।

ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸੌਂਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਕਾਲ ਕੋਠੜੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਹ ਸਲਵਾਰ ਕਮੀਜ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਅੰਤਮ ਵਾਰ ਪਹਿਨਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸਿਆਸੀ ਕੋਈ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ਾਕ ਪਹਿਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਕ ਟਿਫਨ ਬਾਕਸ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਟਿਫਨ ਬਾਕਸ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਜੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਟੁੱਟ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੰਡ ਤੇ ਤਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਿਹੇ ਪੈ ਗਏ ਸਨ।

ਮੈਂ ਜੂਨੀਅਰ ਜੇਲਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅੰਗੂਠੀ ਕਿਥੇ ਹੈ?

"ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅੰਗੂਠੀ ਵੀ ਸੀ? ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਥੇਲੇ ਵਿਚੋਂ ਅੰਗੂਠੀ ਲੱਭਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ। ਆਖਰ ਉਸਨੇ ਉਹ

ਅਲੋਚਨਾ

● ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨਾ ਸੋਖਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਮੀਨ ਮੋਖ ਕੱਢਣਾ ਅਸਾਨ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਜਤਨਾਂ ਵਿਚ ਘਾਟਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਕੱਢਣਾ ਵੀ ਸੋਖਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪ ਉਸ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਤਦੋਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾ ਦੇਵੋ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਅਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਖਦੇ ਹੋ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹੋਂ ਆਲੋਚਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਈਰਖਾਵਸ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਗੋਟਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਘਟੀਆਪਨ ਸਿਧ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਨੇ। ਕੁਝ ਸੁਭਾਅ ਵਲੋਂ ਹੀ ਨੁਕਸ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਚਰਚਾਈ ਤੇ ਪੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਦੀਆਂ ਉਣਤਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਉਹੋਂ ਆਲੋਚਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਲੋਚਨਾ ਹੋਵੇ ਅਰਥਾਤ ਗੁਣ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਢਲੇ ਗੁਣ ਨਾਲ ਗੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਲੋਚਨਾ ਵਿਚ ਕੁਝਿਤਣ ਤੇ ਨਿੰਦਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰਤਾ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਇਹ ਉਪਯੋਗੀ ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੁਲਫਕਾਰ ਭੁਟੋ

ਅੰਗੂਠੀ ਦਿੱਤੀ। ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਮ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਉਹ ਅੰਗੂਠੀ ਲਾਹ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਫਿਰ ਬੁਝਬੁਝ ਜਿਹੀ ਕੀਤੀ - ਸੱਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਹੋ ਗਿਆ।"

ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬਸ਼ੀਰ ਅਤੇ ਇਬਰਾਹੀਮ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਰੋਸ਼ੀਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਬਸ਼ੀਰ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕਪੜਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸ਼ੋਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਯਾ ਅੱਲਾ! ਯਾ ਅੱਲਾ! ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।" ਉਹ ਚੀਕਦਾ ਹੋਇਆ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਸੁਟ ਕੇ ਆਤਮਦਹਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਦੌੜ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਆਤਮਦਹਾ ਕਰਨੋਂ ਰੋਕਿਆ।

● ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਲਕਤਿਓਂ ਆ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪੈਸੇ ਲਾਈ ਨੂੰ ਅਜੇ ਬੋਝੇ ਦਿਨ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ਼ਾਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਦਾ ਇਕ ਪਿਆਕਲ ਲੇਖਕ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਧਾਹਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚਿੰਬੜ ਗਿਆ। ਉਹੀ ਬਾਈ! ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਿਰਮੌਰ ਕਹਾਣੀਕਾਰੀ ਜੀਹਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਮਲਿਆਲਮ, ਕਨੜ ਤਾਮਲ ਅਤੇ ਰੂਸੀ ਸਾਹਿਤ 'ਚ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਈਆਂ ਨੇ। ਉਹ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਚ ਪੈਸੇ ਚਲਾ ਰਿਹਾ।

'ਗੱਲ ਸੁਣ' ਬਲਦੇਵ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਅੱਛਾ ਐਂ ਦੌਸ ਪੀਟੀ ਕਿਹੜੀ ਐ?

'ਦੋਸੀ ਦੀ ਚਲ ਜੁ ਤੇਰਾ ਵੀ ਕੰਮ ਨਵਾਂ ਐ।' ਉਸ ਪਿਆਕਲ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਪੁੰਝਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

ਐਂਗਲੋ ਇੰਡੀਅਨ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲਾ ਉਸਦਾ ਫਾਰਮ ਵਾਪਸ ਮਿਲੇਗਾ

ਬਰੈਡਫੋਰਡ — ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਰਾਬਰਟ ਨੈਸਟਰ ਜੋ ਐਂਗਲੋ ਇੰਡੀਅਨ ਹੈ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡੀਪੋਰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 1975 ਵਿਚ ਯੂ.ਪੀ. ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਫਾਰਮ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀ ਵਿਚ ਹੀ ਰਾਬਰਟ ਨੂੰ 28 ਹਜ਼ਾਰ ਪੌਂਡ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਜਬਤ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜ ਕਲ ਉਹ ਬੇਸ਼ਰਾਰ ਬਰੈਡਫੋਰਡ ਵਿਚ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਐਮ.ਪੀ. ਪਟਵਾਲ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਰਾਬਰਟ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਦਾ ਉਸਦਾ ਫਾਰਮ ਵਾਪਸ ਦਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਚੌਥੀ ਮੰਜਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁਟੀ ਬੱਚੀ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬੱਚ ਗਈ

ਕੋਮ — ਇਕ 6 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਨੇ ਮਕਾਨ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮੰਜਲ ਤੋਂ ਬਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਹੇਠਾਂ ਪਟਕਾ ਮਾਰਿਆ ਪਰ ਬੱਚੀ ਬਚ ਗਈ। 32 ਸਾਲਾ ਵਾਲਟਰ ਵਾਲਸਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ 27 ਸਾਲਾ ਗਰਲ ਫਰੈਂਡ ਤਿਜੀਨੀ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਵਗਾਹ ਮਾਰਿਆ। ਬੱਚੀ ਹੇਠਾਂ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰੀਪੇਅਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਆ ਡਿੱਗੀ ਅਤੇ ਬਚ ਗਈ। ਵਾਲਸਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਰਲ ਫਰੈਂਡ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਇਸ ਲਈ ਮਾਰਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਵਾਲਸਨ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਤਮ ਘਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਦ ਵੀ ਡਾਲ ਮਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅਖੇ ਔਰਤ, ਅਖਰੋਟ ਅਤੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਦੱਬ ਕੇ ਫੈਂਟਾ ਚਾੜ੍ਹੇ

ਲੰਦਨ — ਰੋਵਰ ਕਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਪੁਛਾ ਚੁੱਕਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਬਕਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। "ਇਕ ਔਰਤ, ਇਕ ਕੁੱਤੇ ਅਤੇ ਇਕ ਅਖਰੋਟ ਦੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੈਂਟਾ ਚਾੜ੍ਹੋਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਹ ਠੀਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ" ਅਜੇ ਵਲੋਂਤੀ ਗੋਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭਿਅਕ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ

ਲੰਦਨ — ਅਮੀਰੀਅਤ ਦੀਆਂ ਬੜਕਾਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਬਰਤਾਨੀਆ ਹੁਣ ਅਕਤੂਬਰ 1988 ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 2429 ਮਿਲੀਅਨ ਦਮਡਿਆਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 'ਚ ਕਰਜ਼ਾ ਸਿਰਫ 594 ਮਿਲੀਅਨ ਸੀ।

ਨਿਸ਼ਸ਼ਤਰੀਕਰਣ [Disarmament] ਅਤੇ ਉਨੱਤੀ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ

ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਮਨ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਅੱਜ ਦਾ ਭਖਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤਿਲੋਨ ਮੁਨਾਫ਼ੇਖੋਰ ਧਨੀ ਤਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੇ ਅਮਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਫੌਜੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਮ ਦਸਤਕਾਰ ਤੇ ਕਈ ਦੂਜੇ ਧਨੀ ਭੀ ਇੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਦੌੜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਮੁਦਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਹੀ ਹਥਿਆਰ ਦੌੜ ਨੁਕਲੀਅਰ ਘਮਕੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਛਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਲੱਖ ਫੌਜ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚੋਂ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਸ ਹੋਰ ਟੈਂਕ। ਇਸ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰੋਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਲੋਨੂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਤਰ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਟੇਟ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਚੱਲੋ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਲੋਨੂ ਜਮਾਤ ਭੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ 'ਪਾਖੰਡ' ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਵਿਖਾਵੇ।

ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ 150 ਜੰਗਾਂ ਲਾਈਆਂ। 1945 ਤੋਂ 1984 ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ 756 ਨੁਕਲੀਅਰ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਜਦ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ 556 ਕੀਤੇ। 1984 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜੰਗੀ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਚੌਦਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਕਾਮੇ ਸਨ ਜਦ ਕਿ 1985 ਵਿੱਚ ਤੇਤੀ ਲੱਖ ਸਨ। ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਫੌਜੀ ਖਰਚ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸੌ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਹੈ। ਹਥਿਆਰ ਦਸਤਕਾਰੀ ਭੀ ਅਜਾਰੇਦਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦੂਜੀ ਜੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 1600 (ਸੋਲਾਂ ਸੌ) ਸਰਕਾਰੀ ਬਾਰੂਦ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਮਗਰਮੱਛ ਖਾ ਗਏ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਪਾਸ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਸਟੇਟ ਦੀਆਂ 72 ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਹਨ। ਜੰਗੀ ਸਾਮਾਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਧੜਾ ਧੜ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਲੋਨੂ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਤੇ ਲੋਨੂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਾਇਮ ਹੈ ਉਨੀਂ ਦੇਰ ਜੰਗ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਤੇ ਜੰਗਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ।

ਫੌਜੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਮਾਜੀ ਅਤੇ ਆਰਥਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਫੌਜੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਅਜਾਰੇਦਾਰਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਉੱਚ ਅਫਸਰਗਾਹੀ ਤੇ ਦਵਤਰਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹਨ। ਇਹ ਫੌਜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੇ ਦਸਤਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਆਪ ਜੰਗਾਂ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ ਪਰ ਫੌਜੀਵਾਦ ਤੇ ਜੰਗੀ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਘਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਆਪਣਾ ਖਾਸਾ ਹੀ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਹਥਿਆਰ ਦਸਤਕਾਰ ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਵਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਂ ਖਰਚ ਘਟਾਵਾ ਕੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਲੁਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਕਟ ਵਧਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਹਥਿਆਰ ਬਣਨ ਤੇ ਵਿਕਣ ਨਾਲ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਕਟ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਅਜਾਰੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜਮਾਤ, ਸਟੇਟ ਹਿੱਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਦਾ ਪੈਸਾ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ, ਵਿਦਿਆ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਘਰ, ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਉਪਰ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸ ਵਾਰ ਭਸਨਾ ਭੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਭੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਅੱਸੀ ਖਰਬ (ਅੱਠ ਸੌ ਬਿਲੀਅਨ) ਡਾਲਰ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਪਹਿਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ। ਜੋ ਜੇ ਹੋਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਅੱਸੀ ਖਰਬ ਡਾਲਰ (ਹਰ ਸਾਲ) ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਹੁਤ ਉਨੱਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦਾ ਢੰਗ ਉਚਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਇਕ, ਇਨਸਾਨੀ,

ਟੈਕਨੀਕਲ ਅਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਪਰ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਬਗੜੇ ਤੇ ਜੰਗਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਮੁਕ ਭੰਡਾਰ ਨਹੀਂ। ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਵਸੋਂ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਘੁਲਦੀ ਹੈ। ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਲਕੀਰ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਫੌਜੀ ਹਥਿਆਰ ਦਸਤਕਾਰੀ ਤਾਂ ਅਜੇਕਰੀ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦਾ ਭੀ ਫੌਜੀਕਰਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀਆਂ ਤੇ ਖੋਜ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਦਿਮਾਗਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਲਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫੌਜੀਵਾਦ ਤਾਂ ਸਾਇੰਸ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸਾਜ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਫੌਜੀਕਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਣ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਦਸਤਕਾਰੀ ਵਾਧੂਮੰਡਲ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੀ ਬਹੁਤ ਹੱਕ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅਮਨ, ਆਰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਭ ਵਿਆਪੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਫਰਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਮਨ ਲਈ ਜੁਝੇ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਆਮਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਤਾਂ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਆਦਿ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ, ਲੋਨੂ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਰਰਦਸਤ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਅਮਨ ਆਵਾਜ਼ ਉਠ ਖੜਦੀ ਹੈ। ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਲਈ, ਵਾਧੂਮੰਡਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਲੀਣ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਧਨ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਡੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪਾੜੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਕੇ ਤੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੀ ਲੋਕ ਆਵਾਜ਼ ਉਚੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਲਾਮਬੰਦੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣੇ ਹੀ ਹਿੰਮੂਮਨ ਰਾਈਟਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਪਰ ਭੀ ਇਸਦਾ ਡਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਉਪਜੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਭੀ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਲਕੇ ਨਿਸ਼ਸ਼ਤਰੀਕਰਣ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਤੇ ਅਮਨ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਵਧ ਰਹੀ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੇ (ਮਜ਼ਦੂਰ ਤੇ ਅਮਨ) ਭੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀਆਂ ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜਾਂ ਸੁਣੇ ਤੇ ਕੁਝ ਮੰਨਣ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਇਆ। ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਤੀ ਤਕੜਾਈ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਮਨ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਅਤੇ ਪਿਛਾਖਤੀ ਜੰਗਬਾਜ਼ ਰੋਗਨ ਨੂੰ ਭੀ ਅਮਨ ਸਮਝੋਤਾ ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਸੰਧੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਆਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵੀਕਲੀ ਫੀਚਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ

ਵਲੋਂ — ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਅਤਿ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ

ਕਈ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਵੱਡਿਆਂ ਉਪਰ ਹਰ ਸਾਲ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਵਤੀਰੇ ਤੋਂ ਜਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੱਦਦ, ਪਿਆਰ, ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕਚਿਆਈ ਜਾਂ ਔਲੜਪੁਣਾ ਆਪਣੇ ਰੱਦ੍ਰਿ ਰੱਦ੍ਰਿ ਕਰਨ, ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਨ ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਾਲੇ ਵਤੀਰੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਭੀ, ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਵਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਤੇ ਉਦਮ ਦੀ ਥਾਂ ਸਗੋਂ ਮੱਦਦ ਭਾਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦੇ ਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਪੇ ਤੇ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮੇ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਇਹ ਬੱਚੇ ਰੱਦ੍ਰਿ ਰੱਦ੍ਰਿ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਮਾਪੇ ਭੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਤਿ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਨੂੰ ਨਾਹਮਲ ਸਮਝਦੇ ਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਕਾਰਨ:- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ (manipulate) ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੱਚਗਾਨਾ ਵੰਗ ਨਾਲ ਭੀ ਗੱਲ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਾ ਚਿੰਬੜੇਗਾ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣੇਗਾ, ਲੁਕੇਗਾ ਅਤੇ ਦਿਲਕਸ਼ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ। ਕਈ ਮਾਪੇ ਭੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਗਾਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਦ, ਰੋਟ ਪੋਟ ਤੇ ਰੱਦ੍ਰਿ ਰੱਦ੍ਰਿ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਤੀਰੇ, ਰੱਦ੍ਰਿ ਰੱਦ੍ਰਿ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਹੱਦ ਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ। ਕਈ ਮਾਪੇ ਡਰਦੇ ਹੀ ਮੰਨ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਾ ਸਮਝੇਗਾ ਕਿ ਮਾਪੇ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਰੋਟ ਨਾਲ ਮਨਾ ਕੇ ਮਾਪਿਆਂ ਉਪਰ ਭਾਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਾਂਞੇ ਅਤੇ ਅਣਗੋਲਿਆ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਧਿਆਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ: ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਓ। ਬੱਚੇ ਦੀਆਂ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਕੱਢੀ ਜਾਣੇ ਨਿਘੋਰ ਕਰਨੀਆਂ ਤੇ ਐਵੇਂ ਰੋਲ ਲੱਦੀ ਜਾਣਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ, ਧਿਆਨ ਦਿਉ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੁਣੇ ਹੀ ਨਾਂ ਜਾਂ ਹਾਂ ਨਾਂ ਕਰੋ। ਐਵੇਂ ਪੁਰ ਪੁਰ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਦੱਸ ਦਿਉ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਗੱਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ। ਚਿੜ ਚਿੜੇ ਜਾਂ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਉ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ (ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਬਣੇ। ਰੂਲ ਜਾਂ ਅਸੂਲ ਬਣਾ ਦਿਉ ਜਿਵੇਂ ਸੋਟ, ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਆਦਿ ਦੇ) ਤੇ ਛੋਟੀ ਬਦਲੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਮਾਪੇ ਭੀ ਐਵੇਂ ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ, ਅਸੂਲ ਤੇ ਰਾਏ ਨਾ ਬਦਲਣ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੱਸੋ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਰਵ੍ਹਾਂ ਰਵ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕੋ ਨਾ। ਜੇ ਬੱਚਾ ਐਵੇਂ ਜ਼ਿਦ ਤੇ ਰਵ੍ਹਾਂ ਰਵ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿਉ। ਆਖੇ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਹਟਦਾ। ਉਨੀਂ ਦੇਰ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨੀ। ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾ। ਚੰਗੇ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰੋ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਉ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਤੀਰਾ ਘੱਸਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੁਧਰ ਰਹੇ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦਿਉ। ਮਾੜੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਾਲੇ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਤੀਰੇ ਦਾ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲ ਕਰੋ ਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। ਬੱਚੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਉਚੀ ਆਸ ਨਾ ਲਾਉ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਪਰ ਜੇ ਰੋਕੇ ਤੇ ਜ਼ਿੱਦ ਨਾਲ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਟਾਉ, ਨਾ ਮੰਨੋ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

'ਕੰਸ, ਤੇਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਧਲ ਰਿਹਾ ਏ'
ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤ ਵਿਚੋਂ ਪਾਸ ਉਗਿਆ
ਫੇਰ ਕੰਸ ਨੇ ਭੈ' ਕੇ ਤਕਿਆ
ਪਾਸ ਦੀ ਪਾਸ ਉਸਨੂੰ ਘੋਰੀ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ...

'ਕੰਸ ਤੇ ਪਾਸ'

੦

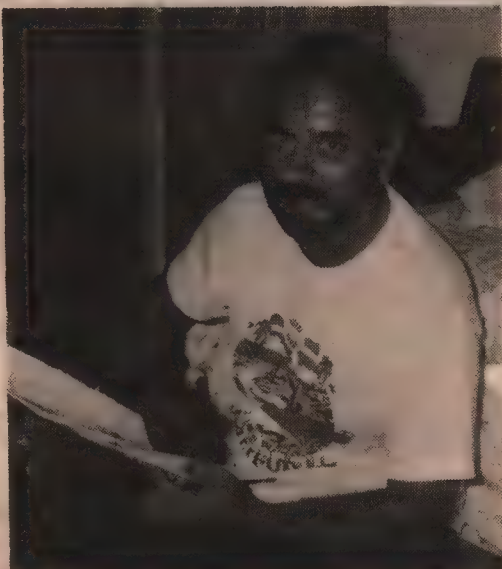
ਕੁਲਬੀਰ ਕਾਲੀਆ

ਤੇ ਕੰਸ ਦੇ ਪਾਧ ਵੱਧਦੇ ਗਏ
ਉਸ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਦ ਚੋਂ ਖੋਹ ਕੇ
ਸਿਲ ਤੇ ਪਟਕਾ ਦਿੱਤਾ
ਮਾਵਾਂ ਦੀ ਛਾਤੀਆਂ 'ਚ
ਨੇਜੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦਿੱਤੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਥੀਆਂ ਦੇ ਧੋਰਾਂ ਥੱਲੇ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ
ਤੇ ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ ਪੁੱਠੇ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ
ਫੇਰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਘੜਾ ਭਰ ਗਿਆ

ਮੁੜ ਆਕਾਸ਼-ਵਾਣੀ ਹੋਈ —

'ਕੰਸ, ਤੇਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਗੱਲਕ ਵਿਚ ਧਲ ਰਿਹਾ ਏ'

ਪਾਸ ਦਾ ਜਦ ਖੂਨ ਹੋਇਆ
ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ
ਖੂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਈਆਂ

ਤੇ ਇਹ ਪਾਣੀ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾ ਲੱਗਾ
ਫਿਰ ਆਕਾਸ਼-ਵਾਣੀ ਹੋਈ —

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

BRAR NATURAL FLOUR MILLS

— ਸ਼ੇਰੇ-ਪੰਜਾਬ ਡੁਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ —

ਚਾਹੇ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਓ ਜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਬਣਾਓ

ਫੋਨ : 204-632-5360

ਗਰੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ

ਮੂਵੀਆਂ — ਟੋਪਾਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Ph. 775-6989

830 - NOTRE DAME AVE. WINNIPEG, MAN.

ਵਧੀਆ ਮੱਕੀ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ
ਵਧੀਆ ਵੇਸਟ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੱਕੀਆਂ
ਨਵੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

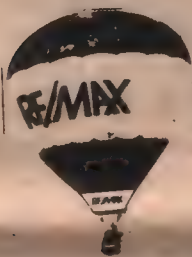
ਮਿਤਰਤਾ ਭਰੀ, ਈਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਲਈ

ਅਵਤਾਰ ਟਿਵਾਣਾ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Ph. Off: (204) 694-5000

Res: 694-3198

Pager 942-7788 #02284

REMAX REALTY

10 - 2230 McPhillips St., Winnipeg, MB R2V 3C8

Sales Representative

ਵੀਡੀਓ ਮੂਵੀਆਂ ਵੀ ਇਥੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਿੰਨੀਪੇਗ ਵਿਚ ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ
ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਦਾਜ਼-ਵਰੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਇਕੋ ਹੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਣਵਾਓ

ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਨਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਅਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਵੰਨ ਸਵੰਨੇ ਸੂਟ ਤੇ ਸਾੜੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਦਾਜ-ਵਰੀ ਲਈ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਕੋਹਿਨੂਰ ਜਿਊਲਰਜ਼ ਤੇ ਫੈਬਰਿਕ ਸੈਂਟਰ

ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ, ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ, ਦੇਸ਼ਭਾਨਾ ਵਰਤਾਓ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ

Kohinoor Jewellers & Fabric Centre

New Location — 724 - Sargent Ave., Winnipeg, MAN.

Res. 633-6567

Ph. Bus. 772-3937

REDWOOD MOTORS LTD.

ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੁਰੰਮਤ — ਬਰੇਕਾਂ ਦੀ ਸਪੇਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ

Automotive Repairs — Alignment and Wheel Balancing

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰੈਡਵੁਡ ਮੋਟਰਜ਼ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

PH. 582-7138

600 - Redwood Ave. WINNIPEG, MAN.

ਵਿਅੰਗ

ਕੁੱਕੜ ਵਿਕਾਉ ਹੈ।

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ

ਦੋ-ਚਾਰ ਗਿੱਝੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੋਨੇਡਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਰਤਣ ਤੇ ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਕੋਨੇਡਾ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਨੇਡਾ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਵੀ ਬਾਲ ਪੈਨ 'ਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਪੁਆਂਦੇ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਕਾ ਮੁਕਣ ਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪੈਨ ਹੀ ਬਾਹਰ ਗਲੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਬੇਬੇਰਾ ਲੜਦੀ-ਝਗੜਦੀ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ! ਐਦਾ ਘਰ ਨਾ ਰੋਲਿਆ ਕਰੋ, ਆਪਾਂ ਕੋਈ ਲੈਂਡਲਾਰਡ ਨਹੀਂ' ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੰਨਾਂ ਤੇ ਜੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸਰਕਦੀ। ਉਸਦੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਰੋਲਾ ਪਾਉਣ ਤੇ ਕਹਿ ਦੇਈਦਾ ਹੈ, 'ਪਿਆਰੀ ਮਨਜੀਤ, ਸ਼ੁਕਰ ਕਰ ਤੇਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਾਹੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪਤੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਹਾ ਨਾ ਤੇਰੇ ਕਰਮ (ਸਾਡਾ ਘਰ ਵਿਚ ਛੋਟਾ ਨਾਂ ਰਾਜਾ ਹੈ) ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾ। ਤੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਚੌਲ ਪੁੰਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣੇ ਆ'।

ਇਸ ਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਲੋਹੀ ਲਾਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਆਂ ਥੋਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ! ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੁਲੀ ਤਾਂ ਬਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਨਾ ਕਿਹੜਾ ਚੂੜਾ ਘੜਾ ਤਾ ਮੈਨੂੰ? ਨਾ ਕਿਹੜੀ ਨੱਥ ਘੜਾ ਤੀ ਮੈਨੂੰ? ਅਸੀਂ ਘੋਸਲ ਮਰ ਜਾਈਦਾ ਹੈ। ਹਨੂੰਮਾਨ ਦੇ ਪੈਰ ਵਾਂਗ ਸਾਡਾ ਸ਼ਾਹੀ ਸੁਭਾਅ ਅਟੱਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਹਫਤੇ ਕੁ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਸਾਡੀ ਇਕਲੌਤੀ ਘੜੀ ਵੀ ਸਾਡੀ ਇਕਲੌਤੀ ਵਹੁਟੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਰਾਜ ਹੋ ਗਈ। ਵਹੁਟੀ ਨੂੰ ਮਨਾਏ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ ਫਾਕਿਆਂ ਤੇ ਨੱਥਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਘੜੀ ਨੂੰ ਮਨਾਵੇ ਸਾਡੀ ਬਲਾ? ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੇ ਕਲੇਸ਼ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਟੀ ਪਰ ਘੜੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਔਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਦੱਸਿਆਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਕ ਕੁਕੜ ਘਰ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਘਰ ਵਾਲੇ ਪਾਪਾ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਅਜ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਗਾਏ? ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਮਾਸਟਰ ਜੀ! ਕੁਕੜ ਤਾਂ ਥੋਡੇ ਘਰੇ? ਹਾਂ... ਤਾਂ ਜਗੀ ਬਾਹਰੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਘਰ ਵਾਲੀ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਦੋ ਚਾਰ ਮਿੰਟ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਲੰਘ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੰਨ ਵਲੋਣ ਕੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਵਾ-ਵਰੋਲੇ ਵਾਂਗੂ ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਆ ਪਹੁੰਚੀ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ! ਥੋਡੀ ਅਕਲ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਓ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਬੁਢੇ ਹੋਈ ਜਾਨੇ ਆਂ ਥੋਡੀ ਅਕਲ ਹੀ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਇਹ ਕੁਕੜ ਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ? ਬਿਨਾਂ ਦਾ ਘਰ। ਕੁਝ ਸੋਚਿਆ ਕਰੋ।'

ਬੇਬੇਰਾ ਸੋਚਿਆ, ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਸਿਆਣੇ ਨਿੱਤ ਨਿੱਤੇ ਜੇਮਦੇ ਆ? ਹੁਣ ਕੁਕੜ ਤੋਂ ਹੀ ਘੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਲਵਾਂਗੇ। ਇਕ ਪੰਥ ਕੇ ਕਾਜ। ਨਾਲੇ ਤੜਕੇ ਜਗਾ ਦਿਆ ਕਰੂ ਨਾਲੇ ਸਨੀ, ਹਨੀ ਖੇਡ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੀ ਦੁਖਦੀ ਰਗ ਤੇ ਹਥ ਰਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਝਟ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਲਹਿ ਜੀ। ਹਾਅ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸ਼ੁਕਰ ਹੋਊ। ਆਪੇ ਆਹਰ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮੈਂ ਵੀ ਦੋ ਘੜੀ ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਊਂ....।

ਕਲਯੋਗ ਦਾ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਟੱਲ ਗਿਆ। ਵੇਲਣੇ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦਸਣ ਚਲੀ ਗਈ। ਬੱਚੇ ਰਾਤ ਤੱਕ ਖੇਡੇ ਲੱਗੇ ਰਹੇ। ਕੁਕੜ ਨੂੰ ਭਜਾ ਭਜਾ ਕੇ ਥਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅੱਗੇ ਦਸਣਾ ਨਾ। ਇਸ ਹਫ਼ਤਾ

ਦਫ਼ਤੀ ਵਿਚ ਦੋ ਕੱਪ, ਦੋ ਪਲੇਟਾਂ ਤੇ ਇਕ ਗਲਾਸ ਵੀ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸਾਰਾ ਘਰ ਬਿਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੇ ਕਰੋਧ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਟੁਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਥਾਂ ਤੇ ਪੰਜ ਫੁਟ ਡੂੰਘਾ ਮਿਟੀ ਦਾ ਟੋਇਆ ਪੁਟ ਕੇ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਸਨੀ ਅਤੇ ਹਨੀ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵੀ ਪੈਰਾ ਲਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਕੁਕੜ ਨੂੰ ਖੁੱਡੇ ਵਿਚ ਹੀ ਤਾੜ ਫੌਡਿਆ ਸੀ।

ਘਰਵਾਲੀ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਪੁਛਣ ਲੱਗੀ, 'ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਕੁਕੜ ਨੀ ਦੀਹਦਾ ਕਿਤੇ?'

'ਭਾਗਵਾਨੇ ਸੋ ਰਿਹੇ। ਤੜਕਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਜਗੀਏ। ਕਿੱਡਾ ਸਿਆਣਾ ਕੁਕੜ ਐ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਇਨਾਮ ਏ। ਜ਼ਰੂਰ ਚਿੱਟੇ ਚੌਲ ਪੁੰਨ ਕਿਤੇ ਹੋਣੇ ਆ ਅਸੀਂ।

ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ! ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਦੇਰੀ ਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਤੰਗ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੁਆਕਾਂ ਨੇ

ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਕਰ। ਜੁਆਕਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮਿਟ ਨੀ ਤੰਗ ਕੀਤਾ।

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ। ਤਾਹੀਓਂ ਮੈਂ ਪੰਡਤਾਂ ਦੀ ਵਹੁਟੀ ਨੂੰ ਸਗਨ ਪਾ ਆਈ। ਭਾਰ ਲਹਿ ਗਿਆ ਸਿਰ ਤੋਂ। ਭਲਾ ਹੋਵੇ ਇਸ ਕੁਕੜ ਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ ਓ ਜੀ।'

ਸਿਆਣਾ ਤਾਂ ਕਾਂ ਹੁੰਦੇ ਬਈ। ਅਸੀਂ ਕਾਹਦੇ ਸਿਆਣੇ ਆਂ? ਅਸੀਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਸੋਚੇ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਕੱਪ ਪਲੇਟਾਂ ਵਾਲੀ ਸਿਆਣਪ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਤੇ ਜੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨੇ ਲੋਹੀ ਲਾਖੀ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਅਗਲੇ ਪਿਛਲੇ ਪੁਣ ਛੱਡਣੇ ਸਨ।

ਖੈਰ ਰਾਤ ਹੋ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ

ਵਜੇ ਕਿਧਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰਮ ਪਿਆਰੇ ਕੁੱਕੜ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ ਸੋ ਗਏ। ਸਵੇਰੇ ਜਦੋਂ ਕੁਕੜ ਨੇ ਬਾਂਗ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਝਟ ਪੱਟ ਉਠ ਬੈਠੇ। ਅੱਖਾਂ ਖੁਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਰਹੀਆਂ। ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਤੇ ਉਠੀਦੇ ਹੀ ਉਠ ਖੜੇ ਹੋਏ। ਡਿੱਕੇ ਡੋਲੇ ਖਾਂਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਨਲਕੇ ਵਲ ਗਏ। ਚਕਰ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਠਾਹ ਦੇਣੇ ਤਾਰ ਨਾਲ ਲਟਕਾਏ ਡੋਲ ਨਾਲ ਸਿਰ ਜਾ ਲੱਗਾ। ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰ ਰੋਬੜੇ ਨੂੰ ਮਲਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਅੱਖੇ ਸੋਧੇ ਨਲਕੇ ਵਲ ਗਏ। ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਛਿੱਟੇ ਮਾਰੇ ਤੇ ਬੜੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਉਘਾੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ। ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਤਾਰੇ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਸ਼ੋਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੋਰ ਨਾ ਕਿਧਰੇ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਹੀ ਵਜੇ ਹੋਣ। ਪਰ ਕੁਕੜ ਤੇ ਅਥਾਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਸਦਕਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸ਼ੋਕ ਜਾਹਰ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਐਨੇ ਵਿਚ ਘਰ ਵਾਲੀ ਵੀ ਉਠ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਪੇਕੀ ਜਾਣ ਦੇ ਚਾਅ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਲੂਣ ਹਲੂਣ ਕੇ ਜਗਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਾਲੀ ਕੋਲ ਚਮਕਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੋਕ ਜਾਹਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ ਕਿ ਮਤੇ ਕੁਕੜ ਨੂੰ ਹੀ ਨਾ ਬਾਹਰ ਸੁਟ ਦੇਵੇ।

ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਘਰੋਂ ਤੁਰ ਪਏ। ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਹੀ ਅੱਗੇ ਗਏ ਸੀ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਧਰੋਂ 10-12 ਕੁੱਤੇ ਭੱਕਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਆਏ। ਜੁਆਕ ਡਰ ਨਾਲ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੁੱਤੇ ਲੜ ਹੀ ਪਾੜ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਦੂਜੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਖੇਡੇ ਬੰਦੇ ਕੰਮ ਆ ਗਏ। ਇੰਟ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਇਕ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਤੇਮੂਰ ਲੰਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਕੁੱਤਾ 'ਚੌਂ' 'ਚੌਂ' ਕਰਦਾ ਭੱਜ ਉਠਿਆ ਤੇ ਬਾਕੀ ਕੁੱਤੇ ਵੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਝਟ ਹੀ ਅਲੱਪ ਹੋ ਗਏ।

ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਅੱਗੇ ਗਏ ਸੀ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਧਰੋਂ ਪੰਜ ਚਾਰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਾਲੇ ਪੁੰਥਾਂ ਵਾਂਗੂ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਤੇ ਪੁੱਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬੋਛਾੜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਹਾਂ ਸੇ ਆਏ ਹੋ? ਕਹਾਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ? ਇਧਰ ਕਿਆ ਕਾਮ ਹੈ ਆਪ ਕੋ? ਅਸੀਂ ਬੇਬੇਰਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹਾਂ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰੀਫ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਉਹ ਸ਼ਰੀਫ ਆਦਮੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਸੁਣ ਕੇ ਹੋਰ ਲੰਬੇ ਲਾਖੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਸ਼ਰੀਫ ਹੋ ਤੇ ਰਾਤ ਕੇ ਸਾਢੇ ਬਾਹਰ ਵਜੇ ਕਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

"ਹੈਂ ਸਾਢੇ ਬਾਹਰ ਬਜੇ ਹੈਂ ਅਭੀ।" ਅਸੀਂ ਡੋਰ ਡੋਰ ਹੋਇਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕਿਆ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਲਾਕ ਬਨਣੇ ਕੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਘੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਆਪ ਕੋ ਪਾਸ। ਜਲਦੀ ਬਤਾਓ ਵਰਨਾ ਅੰਦਰ ਕਰ ਦੋਂਗੇ।

ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਦਿਆਗ ਕੰਮ ਕਰ ਗਿਆ। ਚਰਨਜੀਤ ਸਰ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਆਈ-ਡੈਂਟਰੀ ਕਾਰਡ ਕੰਮ ਆ ਗਿਆ। ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਓ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸੀ ਆਰ. ਪੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਢਿਗਦੇ ਢਹਿੰਦੇ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ।

ਘਰ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਟੁੱਟ ਕੇ ਪੈ ਗਈ। ਵੇਚੋ ਇਸ ਜੈ ਖਾਣੇ ਕੁੱਕੜ ਨੂੰ। ਅਖੇ ਸਵੇਰੇ ਜਗਾਊ। ਸੁਆਹ ਤੇ ਖੋਹ ਜਗਾਊ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਜਗਾਤਾ। ਕਿੰਨੇ ਖਜਲ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਅੱਗ ਲਾਓ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੁਕੜ ਨੂੰ।

ਅਸੀਂ ਬੁਰੇ ਫਜੇ। ਆਪੇ ਫਾਬੜੀਏ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਭਾਗਵਾਨੇ! ਕੁਕੜ ਬੜਾ ਸਿਆਣਾ। ਕਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਰਜਾ ਭਜਾ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੱਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਣੇ ਤਾਹੀਓਂ ਵਿਚਾਰਾ ਸੋ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਤਾਂ ਤੋਂ ਨੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ। ਬੇਫਿਕਰ ਰਹਿ।'

ਘਰ ਵਾਲੀ ਕੁਝ ਚਿਰ ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈ। ਸਵੇਰੇ ਸਾਰ ਹੀ ਗੁਆਂਢੀ ਡਰੇ ਡਰੇ ਜਿਹੇ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਏ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, 'ਮਾਸਟਰ ਜੀ। ਰਾਤ ਕੁੱਤੇ ਬੜੇ ਭੱਕੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਓਪਰੇ ਬੰਦੇ ਲੱਘੇ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ? ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੀ ਓਪਰੇ ਅੰਦੇ! ਆਪ ਬੀਤੀ ਸੁਣਾ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਿਆਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸੋ ਚੁੱਪ ਕਰ ਰਹੇ।

ਚਾਰ ਕੁ ਦਿਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਲੰਘ ਗਏ। ਇਕ ਦਿਨ ਫਿਰ ਸਾਡੀ ਵਹੁਟੀ ਦਾ ਪੇਕੀ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣ ਗਿਆ। ਪੇਕੀ ਜਾਣ ਦੇ ਚਾਅ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, 'ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਖਣਾ। ਅਜ ਫਿਰ ਨਾ ਕੁਕੜ ਨੂੰ ਭਜਾ ਭਜਾ ਕੇ ਥਕਾ ਦੇਣ। ਮੈਂ ਤੜਕੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਬੇਫਿਕਰ ਰਹਿ ਭਾਗਵਾਨੇ। ਸਨੀ ਹਨੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਕੂਲ ਖਿਡਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਅਜ ਨੀ ਕੁਕੜ ਨੂੰ ਬਕਾਉਣ ਦਿੰਦਾ। ਤੜਕੇ ਐਨ ਚਾਰ ਵਜੇ ਜਗਾ ਦਊ। ਕੇਰਾਂ ਗਲਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਬੇਫਿਕਰ ਰਹਿ....।'

ਸਵੇਰੇ ਅਸੀਂ ਕੁਕੜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬਾਂਗ ਤੇ ਹੀ ਉਠ ਖੜੇ। ਕਮਰਾ ਚਾਨਣ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦੇਖਿਆ। ਗੰਡੇ ਗੰਡੇ ਧੁੱਪਾਂ ਚੜ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਜਾਗ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਬੱਚੇ ਨਾਨਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੋਂਸਿਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਸੋਟੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੁਕੜ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਘਰ ਵਾਲੀ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਕੜ ਵਿਚਾਰਾ ਡੋਰ ਡੋਰ ਹੋਇਆ ਕਦੇ ਕਿਧਰੇ ਭਜਿਆ ਫਿਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਕਦੇ ਘਿਪਰੇ। ਕੁਕੜ ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀ ਬੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਰੱਬ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਕੁਕੜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਅਗਲੇ ਪਿਛਲੇ ਵੀ ਪੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਕੁਕੜ ਨੂੰ ਛੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕੁਕੜ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਭਾਨੀ ਮਾਰ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕੋ! ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸ ਕੁਕੜ ਦਾ ਗਾਹਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਅਮੁਲਾ ਤੇ ਅਨੋਖਾ ਕੁਕੜ ਰੋਜ਼-ਰੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਵਿਕਣਾ। ਵੇਖਿਓ ਦੋਰ ਨਾ ਕਰਨਾ।

ਰੂਪੋਸ਼ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ

ਮੋਗਾ — ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਰੀਰਨਾਂ ਦੇ ਮੋਹਰੀ ਕੇ ਸੀ ਐਫ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੇ ਐਸ ਐਫ ਦੇ ਗੁਰਜੇਤ ਸਿੰਘ ਬੁਧਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਨਾਂ ਬਿਆਨ ਭੇਜ ਕੇ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਸੁਰਖਿਆ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਕੇ ਸੀ ਐਫ ਦੇ ਲੈ. ਜਨਰਲ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁਧ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਉਪਰ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਤਬੱਦਲ ਢਾਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਮਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇ ਸੀ ਐਫ ਦੇ ਲੈ. ਜਨਰਲ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਸੀਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੁਰਖਿਆ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਹੈ।

ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਮਨਾਹੀ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਜ਼ਿਲਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਐਨ ਬਰਾੜ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਭਰ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਚਮਕਦਾਰ ਪੀਲਾ ਰੰਗ ਬਕਾਉਣ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾ ਕੇ 12 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਸੀਂ ਚਾਨਣ...

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਹਿਰਾਈ

ਅਸੀਂ ਚਾਨਣ, ਹਨੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਾਰੇ। ਅਸੀਂ ਚਾਨਣ ਹਨੇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਸਦਾ ਹੀ ਭਾਰੇ।

ਅਸੀਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿਚ ਪੜਕਦਾ ਮਾਥ ਹਾਂ, ਯਾਰੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਸ ਚਿੰਦਗੀ ਪਿਆਰੀ, ਇਦ੍ਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਪੜਾਅ ਪਿਆਰੇ।

ਕੀ ਹੋਇਆ ਤੱਕ ਲੀਤੀ ਜੋ ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਅੱਖ ਅਬਰਾਈ, ਇਦ੍ਰੀ ਜੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਤੱਕ ਲੈਂਦਾ, ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਭਰਮ ਸਾਰੇ।

ਦਰਦ ਦਾ ਗਿਸ਼ਤਾ ਤਾਂ ਜੁੜਦਾ ਜਾ ਈਸਾ, ਬੁੱਧ, ਡਾਨਕ ਤੱਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਬੱਸ ਸੀ ਪਿਆਰੇ।

ਬੁਝੀ ਨਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਹ ਲਾਟ ਜਿਹੜੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਲੀ,

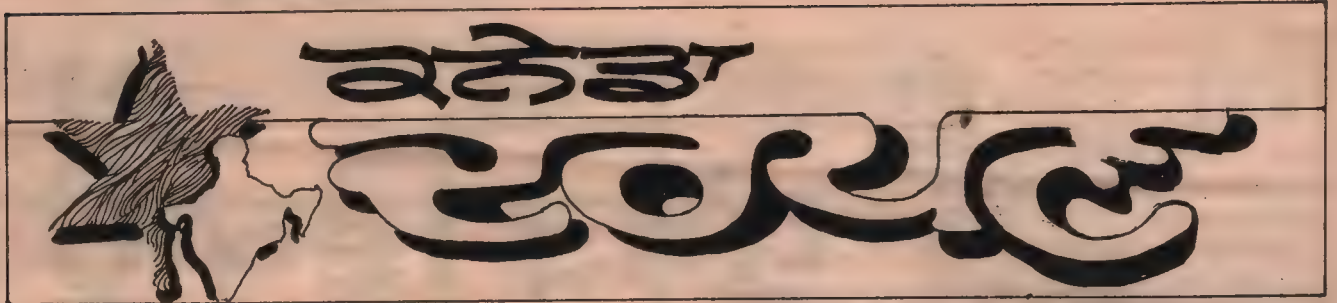
ਉਸੇ ਹੀ ਲਾਟ ਦੇ ਜਾਏ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਇਹ ਚੰਗਿਆੜੇ।

ਹਨੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਧਰਤੀ ਨੇ ਨਿਗਲਿਆ ਅੰਤ ਹੈ, ਸਾਥੀ, ਤੇ ਇਹਦੀ ਕੁੱਖ ਨੇ ਜੰਮੇ ਸਦਾ ਸੂਰਜ ਤੇ ਚੰਨ, ਭਾਰੇ।

ਅਸਾਡੇ ਦਿਲ ਦੇ ਪਰਚਮ 'ਤੇ ਫੁਤਰ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਲਿਖਿਆ, ਨਵੇਂ ਮੂੰਹ-ਝਾਖਰੇ ਦੇ ਸਾਡੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਲਿਖਕਾਰੇ।

ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ
ਯਾਦ ਰੱਖੋ

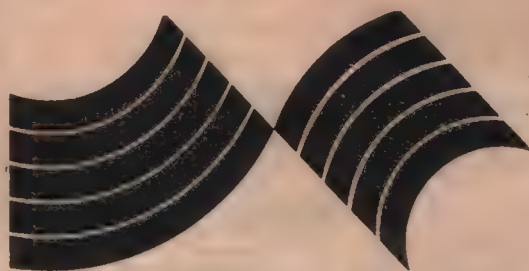

The Manitoba Mirror

ਮੈਨੀਟੋਬਾ

ਦਰਪਣ

ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ

NORTH AMERICAN LIFE

ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਨੂੰ ਮਿਲੋ

- ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ● ਗਰੁੱਪ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਮਾਰਗੇਜ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ
- ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ

R R S P

■ Personal ■ Children's ■ Group ■ Annuities

Ph. 943-1526

1507 - 330 Portage Ave. WINNIPEG, MAN. R3C 0C4

Raj Singh Maan Sales Manager

Res. 694-0731

Commissioner for oaths

V.I.P. SUPERMARKET

Ph. 774-8671

ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ,
ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਮੀਟ, ਨਵੇਂ ਗਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੇਪਾਂ

ਗੋਲਗੱਪੇ ਅਤੇ ਸਮੋਸਾ ਮੇਕਰ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਹੀ

ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਜੋ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਏਸੇ ਥਾਂ ਹੈ:

V.I.P. SUPERMARKET

739, Elice Ave. WINNIPEG, MAN.

Moti Flour Industries

620 - Sophia St., SELKIRK — MAN.

Ph. 204-482-4111

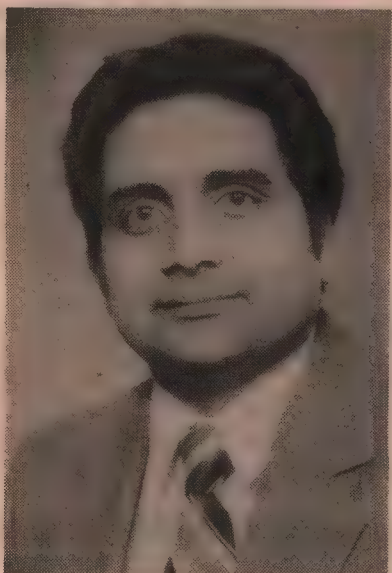
Or. 204-785-1054

100% ਫੂਰਮ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ

ਵੇਸਟ, ਦਲੀਆ, ਮੱਕੀ ਦਾ ਆਟਾ ਹੋਲਸੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ

GRIND YOUR OWN MASALA

ਆਟਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ. ਸੁਪਰਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲ
ਸਕਦਾ ਹੈ

BALDEV S. BEDI M.A. B.A. (Hons.)
BROKER AND COMMISSIONER
FOR OATHS

ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ਼ੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ?

ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

M.A. B.A. (Hons.)

- ਜਾਇਦਾਦ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ, ਕਮਰਸ਼ਲ, ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬਲਾਕ, ਵਿਹਲੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਹੋਟਲ, ਮੋਟਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਬਿਜਨਿਸ ਹੋਵੇ!
- ਮਾਰਗੇਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ
- ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਮਸ਼ਵਰਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ

ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗੋਲਡ ਅਸਟੇਟ ਕੰਪਨੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ

ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਭੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਵੇਚਣ ਵੇਲੇ 7% ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ !!

AMAN REALTY
1223 Markham Road Winnipeg Man. R3T 4B1

Bus. 269-4411, Res. 261-7598,

24 Hrs: 942-0141

Pager 6366

ਫਿਲਮਨਾਮਾ

ਸਚਿਨ ਮੁੜ ਹਿੰਦੀ ਵੱਲ

ਵਧੀਆ ਅਭਿਨੇਤਾ ਸਚਿਨ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਸ਼ਿਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ ਸਨ। ਫੇਰ ਟਾਵੀਆਂ - ਟਾਵੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ (ਤ੍ਰਿਸ਼ੂਲ, ਸ਼ੋਅਲੇ ਆਦਿ) 'ਚ ਉਹ ਨਿੱਕੇ-ਮੋਟੇ ਰੋਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਭੋਜਪੁਰੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਇਹੀ ਸਚਿਨ ਕਮਾਲ ਦਾ ਐਕਟਰ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਚਮਕਦਾ ਸਿਤਾਰਾ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਖੂਬ ਚੱਲ ਨਿਕਲਿਆ।

ਹੁਣ ਸਚਿਨ ਨੇ ਮੁੜ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵੱਲ ਆਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਐਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬਤੌਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ। ਸਚਿਨ ਨੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਵਜੋਂ ਸਾਧਨਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਂ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਸਾਧਨਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਚਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਫੇਲ੍ਹ ਐਕਟਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਰੋਸ਼ਨ ਇਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਸਫਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਸਚਿਨ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਹੇਠਲੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਤਾਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਸੁਝਾਵਾਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵ ਆਨੰਦ

ਹਿੰਦੀ-ਵਰਤੋਂ ਅਭਿਨੇਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸੋਚੇ ਕਾ ਬੋਲਬਾਲਾ' ਐਨ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਪਰਦੇ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ੋਅ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਟਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ (ਹਮ ਨੌਜਵਾਨ ਆਦਿ) ਢਿੱਲੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਦੇ ਇਮੇਜ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੱਜ ਗਈ ਸੀ।

'ਸੋਚੇ ਕਾ ਬੋਲਬਾਲਾ' ਫਿਲਮ ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਂਗ 'ਮਸਾਲੇਦਾਰ' ਤੇ 'ਫਾਰਮੂਲਾ' ਫਿਲਮ ਹੈ। ਇਕ ਖੋਜੀ-ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਕਾਲੇ ਪੰਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਾਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਮਝੋਸ, ਐਕਸ਼ਨ, ਰੁਮਾਂਸ ਆਦਿ ਫਾਰਮੂਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਰਾਣਾ

'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੇ ਮੇਲੇ', 'ਪੱਕਾ ਬਦਮਾਸ਼', 'ਔਰਤ ਔਰ ਪੱਥਰ' ਤੇ 'ਆਧਾ ਰਾਮ ਆਧਾ ਰਾਵਣ' ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦਿਵਿਆ ਰਾਣਾ ਨੇ ਸਾਲ-ਦੋ ਸਾਲ 'ਚ ਹਥਲਾ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾ ਕੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ 'ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ 'ਦੁਨੀਆਂ' ਜਿਤਨੀ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਸੀ, ਵਿਚੋਂ ਦੋਖਿਆਂ ਇਹ ਉਤਨੀ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਖੇਤਰ ਛੱਡ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਰਾਣਾ ਨੇ 'ਏਕ ਜਾਨ ਹੈ ਹਮ' ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਅਭਿਨੇ-ਕਲਾ ਦਾ ਚੰਗਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਰਾਮ ਤੇਰੀ ਗੰਗਾ ਮੇਲੀ' ਵਿਚ ਵੀ ਦਿਵਿਆ ਰਾਣਾ ਦਾ ਰੋਲ ਪਿਆਰਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਗਾਂਹ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਨਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜਿਤਨੇ ਦੀ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ 'ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ' ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ।

ਦਿਵਿਆ ਦਾ ਅਸਲੀ ਨਾਂ ਸਲਮਾ ਰਾਣਾ ਹੈ। ਘਰ 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੂ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਗੁਜਰਾਤੀ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਜਨਮ ਬੜੋਦਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਪਿਤਾ ਸੂ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ।

ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਨੇ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿਆ

ਹਰਿਆਣਵੀ ਫਿਲਮ 'ਸ਼ੋਨਾ' ਤੋਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਆਸਾਂ ਸਨ ਪਰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਗਿਆ।

ਉਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਫਿਲਮ ਕਰੇਗੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਮੁਖ ਰੋਲ ਹੀ ਕਰੇਗੀ। 'ਲੰਮੇ ਹੱਥ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਦੇ' ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਚ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹੀਰੋਇਨ ਮੰਨਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਇਹ ਫਿਲਮ ਅੱਧਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਵੀ ਨਾ ਬਣ ਸਕੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਅੱਗ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀਰੋਇਨ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਜਦ ਕਿ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਬਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਹੁਣ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਭਾਣਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੁਕੰਮਲ ਹੀਰੋਇਨ ਦੇ ਰੋਲ ਨਾ ਮਿਲਦੇ ਦੇਖ ਕੇ, ਉਸ ਨੇ ਛੋਟੇ-ਮੋਟੇ ਰੋਲ ਕਰਨੇ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਸ਼ੋਰ' ਦੇ ਪੁੱਤ ਸ਼ੋਰ' ਜਿਸ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਸ਼ੋਭਨੀ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਵਿਚ ਸ਼ਾਲਿਨੀ ਨੇ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਅਨਿਲ ਪੰਡਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਰੋਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਆਉਣ ਡੋਰ ਸੂਟਿੰਗ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਹੋਈ।

ਆਸ਼ਾ-ਅਰਚਨਾ-ਦੀਪਿਕਾ

ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਆਸ਼ਾ ਸਚਦੇਵ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਫੇਰ ਗੁੰਮਸ਼ੁਮ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਜਿੰਨੀ ਦਿਨੀਂ ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘੀ ਦਾ ਸੀਰੀਅਲ 'ਬੁਨਿਆਦ' ਚਲਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਨਅਤ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਆਮ ਦਰਸ਼ਕ ਉਸ ਦਾ ਖੂਬ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਹਦੀ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਕੋਈ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੇਖੋ ਇਸ ਐਕਟਰੈਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਭੁਲਾਈ ਬੈਠੇ ਸਾਂ, ਕਿਤਨੀ ਜਾਨ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ। ਪਰ ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁਣ ਫੇਰ ਬਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਉਸ ਕੋਲ ਨਾਮਾਤਰ ਹਨ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਸ਼ਾ ਸਚਦੇਵ ਨੂੰ 'ਬੁਨਿਆਦ' ਪਿਛੋਂ ਵੱਡੀ ਸਕਰੀਨ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਵੇਗੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ। ਇਕ ਹੈ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਮੇਸ਼ ਸਿੰਘੀ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੀ ਹੈ 'ਈਸ਼ਵਰ' ਜਿਸ ਦਾ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਹੈ।

ਆਸ਼ਾ ਸਚਦੇਵ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀਰੀਅਲ ਚੱਲਣ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਭਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਫਿਕੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਣੀ ਕਿ ਛੋਟੀ ਸਕਰੀਨ ਅਸਥਾਈ-ਇਮੇਜ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

'ਬਿਦੀਆ ਔਰ ਬੰਦੂਕ' ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਆਸ਼ਾ ਸਚਦੇਵ ਨੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਦਮ ਰੱਖੇ ਸਨ। 'ਵੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ', 'ਪ੍ਰਿਯਤਮਾ', 'ਕਰਮਯੁੱਧ' ਤੇ 'ਸਰਦਾਰ' ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਆਸ਼ਾ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤੀਆਂ।

ਐਨ ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੈ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਰਚਨਾ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ। ਛੋਟੀ ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਭਿਨੇ-ਕਲਾ ਦੀ ਚੰਗੀ ਧਾਂਕ ਜਮਾ ਲਈ ਸੀ। ਫੇਰ ਅਰਚਨਾ ਨੇ ਵੱਡੀ ਸਕਰੀਨ ਵੱਲ ਸਫਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਸ਼ੀਰੁਦੀਨ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਫਿਲਮ 'ਜਲਵਾ' ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਭਰ ਨਾ ਸਕੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਐਲਾਨੀਆਂ ਵੀ ਗਈਆਂ ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀਆਂ।

ਦੀਪਿਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਸ਼ਟ ਹੰਢਾਉਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਰਾਮਾਇਣ' ਟੀ. ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲ ਨਾਲ ਉਹ ਬੱਚੇ-ਬੱਚੇ ਲਈ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਕਲਾਕਾਰ ਬਣ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵੱਡੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਵਜੋਂ ਉਹ ਵੱਡੀ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਉਭਰੇਗੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੀਪਿਕਾ ਫਿਕੀ ਪੈ ਚੁਕੀ ਹੈ। (ਹੋ ਸਕਦੇ 'ਰਾਮਾਇਣ' ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਫਿੜ ਪਵੇ)। ਉਸ ਨੂੰ 'ਬੀ' ਤੇ 'ਸੀ' ਗਰੇਡ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹੀ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ 'ਸੀਰੀਅਲ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਸਨ।

ਠਿੱਥੀ

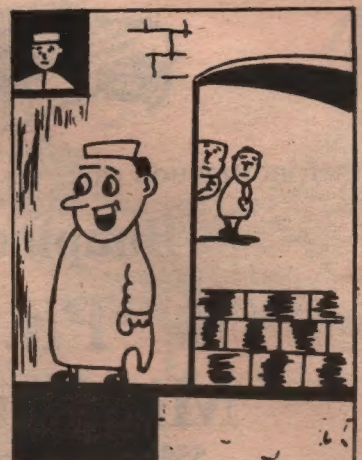
ਅਮਜਦ ਖਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਫਿਲਮੀ ਰਿਸਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਆਦਿ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨੋਂ ਹੀ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਲ

ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਜਦ ਖਾਨ ਤੇ ਡਾਂਸਰ ਕਲਪਨਾ ਆਇਰ ਦੇ ਰੁਮਾਂਸ ਦੀ ਖੂਬ ਚਰਚਾ ਫਿੜੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਅਮਜਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਹੀ ਇਕ ਰਿਸਾਲੇ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਫੇਰ ਬੰਬਈ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਇਕ ਮਾਸਿਕ ਰਿਸਾਲੇ 'ਚ ਅਮਜਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਵਡਿਆਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਛੁਟਿਆਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ "ਰਾਤ ਦੇ ਅਮਜਦ ਖਾਨ" ਤੇ "ਦਿਨ ਦੇ ਅਮਜਦ ਖਾਨ" 'ਚ ਬੜਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਤਾਰੇ ਤੋੜਨ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦਿਨੇ ਕਿਸੇ ਸਾਧਾਰਨ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਕਿ ਰਾਤੀਂ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਾਉਂਦਾ ਤੇ ਦਿਨੇ ਨਾ ਬੁਲਾਇਆ ਬੋਲਦਾ।

ਐਨ. ਟੀ. ਰਾਮਾਰਾਓ ਫਿਰ ਫਿਲਮੀ ਪੰਦੇ 'ਚ

ਬੰਗਲੌਰ — ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਐਨ. ਟੀ. ਰਾਮਾਰਾਓ ਜਿਥੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਥੇ ਉਹ ਫਿਰ ਫਿਲਮੀ ਪੰਦੇ 'ਚ ਵਕਤ ਲਾਉਣ ਲਗ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਮਾਰਾਓ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ 'ਵਿਸ਼ਵਾਮਿੱਤਰ' ਦੀ ਸਕਰਿਪਟ ਲਿਖਣ ਪਿਛੋਂ ਹੁਣ ਖੁਦ ਹੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕਰਨਗੇ।

ਇਸਦਾ ਸੰਗੀਤ ਰਵਿੰਦਰ ਜੈਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨੇਤਾ ਜੀ ਅਜ ਕਲ ਡਾਈਟਿੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਰਿਸ਼ਵਤ, ਦਲਾਲੀ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।

Dorion Insurance Agency

ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਕੌਮੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ ਡੋਰੀਅਨ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਏਜੰਸੀ

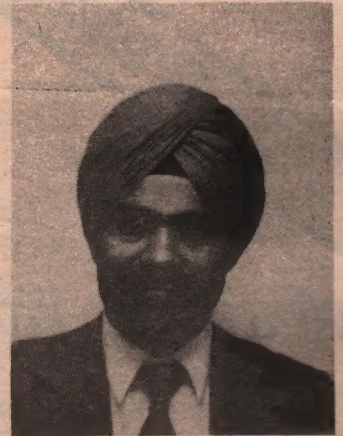
ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ

- ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ● ਵਿਊਪਾਰ ● ਕਾਰ ਤੇ ਟਰੱਕ ● ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ● ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਟ ਲੱਗ ਜਾਣ ਤੇ ਜਾਂ
- ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ। ● ਆਟੋ ਪੈਕ ਰੀਨੀਊ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ● ਲਾਈਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾ ਲੈਣ ਲਈ
- ਕਾਰ, ਟਰੱਕ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ :

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਫੋਨ : 772-3301 775-1061

AJANTA TRAVELS

ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਵਿਚ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਅਜੰਤਾ ਟਰੈਵਲਜ਼ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Kulwant S. Brar
Manager & Owner

Success Through Service & Experience

AWARD WINNER

OF THE MEDALLION CLUB, MEMBER OF THE I.C.I. DIVISION OF THE REAL ESTATE BOARD OF GREATER VANCOUVER IN BUSINESS SINCE 1971

For Professional Market Evaluation or Consultation

Without any obligation, contact

Buying, Selling or Trading

ਮਕਾਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰੋ

Ph. Bus: 437-9431 Res: 434-4660

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5G8

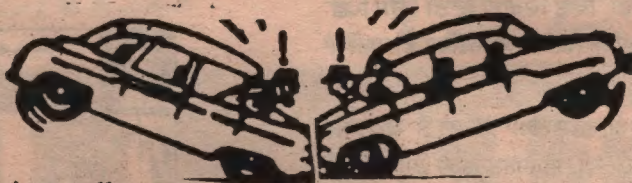

Ajaib S. Janda

MINT AUTO BODY LTD.

- Complete Professional Auto Body Repairs and Refinishing on all makes and models
- I.C.B.C. claims handled promptly
- Complete framework ■ UNI - BODY repairs
- All work conditionally guaranteed
- Free estimates ■ Courtesy cars

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਤੇ ਤਸਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

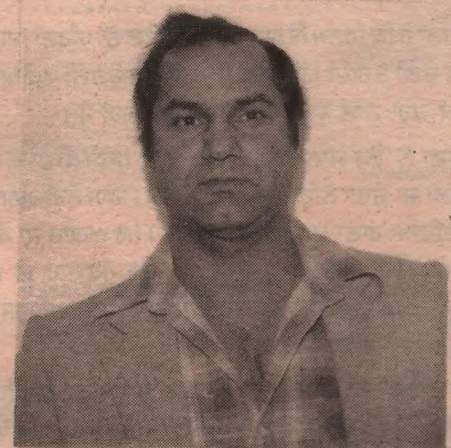
For further information call:

Bhupinder(Bob) Sihota

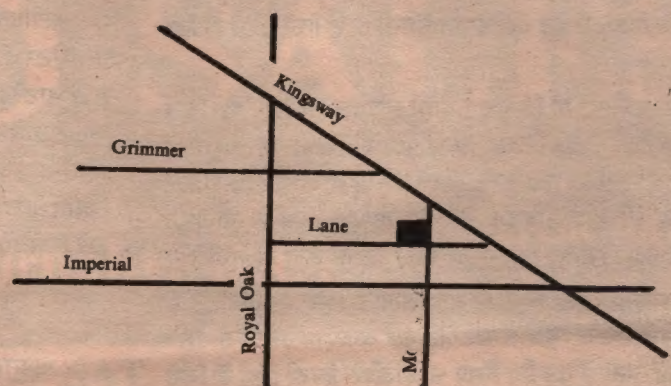
Ph. 433-1207

Mint Auto Body Ltd.

5590 Lane Street, BURNABY, B.C. V5H 2H5

Bhupinder(Bob) Sihota

ROYAL FURNITURE LTD

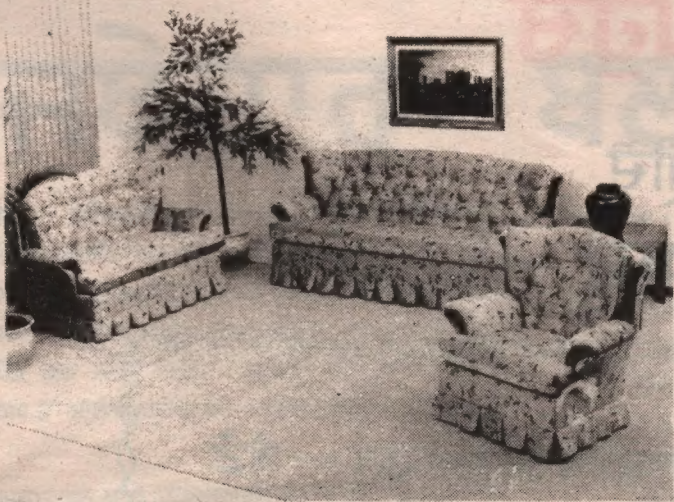
2607 Main St., VANCOUVER, B.C. (Main & 10th Ave.)

BLOW OUT SALE

At

YOUR NEIGHBORHOOD FURNITURE BARGAIN STORE

BLOW OUT SALE ਲੱਗ ਗਈ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ
ਫਰਨੀਚਰ BARGAIN STORE ਰੋਇਲ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ

COLONIAL LIVING ROOM SUITE

100% Nylon Fabric, Lifetime Warranty on frame construction

YOU GET ■ Sofa ■ Loveseat ■ Chair

All 3 Pieces

\$795

Visit Our
Showroom
Lowest
Prices
in
Town

Matches Your Waterbed PINE BEDROOM SUITE

4 Pieces

YOU GET : ■ Headboard ■ Dresser
■ Hutch ■ 1 Night Stand ■ Chest available
■ Footboard & Rails available
■ Similar to illustration

374

WE HAVE GOT :

- Wide variety in Dining room suites and Dinnetts.
- Bedroom suites in PINE and SOLID OAK at factory wholesale prices.
- Best selection in SOFA SETS, CHESTER FIELD and HID-A-BED.
- All type of Mattresses by Brand Name — SEALY, GRANGE, RESTONIC, SIMMONS and POSTURE BEAUTY.
- YOU NAME IT AND WE GOT IT.

7 Pc. Solid Bedroom Suite

From **\$595**

3 Pc. Pillow Back, Comfortable, Lifetime Warranty on frame construction

YOU GET: ■ Sofa ■ Chair ■ Love Seat

\$999

**SAVE
UP TO 50%
ON MATTRESS
SETS!**

POSTURE BEAUTY

39" Twin Set \$139 Both Pcs.	54" Double Set \$169 Both Pcs.	66" Queen Set \$239 Both Pcs.
---	---	--

39" Twin Set \$229 Both Pcs.	54" Double Set \$289 Both Pcs.	66" Queen Set \$329 Both Pcs.
---	---	--

39" Twin Set \$199 Both Pcs.	54" Double Set \$279 Both Pcs.	66" Queen Set \$299 Both Pcs.
---	---	--

9 Pc. TRADITIONAL DINING ROOM SUITE

YOU GET : ■ Hutch
■ Buffet ■ Table with Leaf
■ 4 Side Chairs ■ 2 Arm Chairs

\$1988

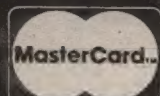
ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 5% ਨਾਲ ਬੀਟ ਕਰਾਂਗੇ!

LOWEST
PRICES
GUARANTEED

ROYAL FURNITURE LTD.

2607 MAIN STREET (at 10th. AVE.), VANCOUVER, B.C.

TEL. 874-9525

MASTER
CARD
VISA
ACCEPTED

Popular Furniture Mfg. Ltd.

7935 - 128th Street, SURREY, B.C.

Ph. 596-1216

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਫਰਨੀਚਰ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਹੋਲਸੇਲ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ ਹੈ

ਸਿੱਧੇ ਫੈਕਟਰੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਖ਼ੀਦੋ
ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਸੇਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ —

ਗੀਟੇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰਾਂ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਬੀਟ (Beat) ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ — ਨੇੜੇ
(Meet) ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ।

885 Pine

585 Pine

985 Pine

685 Pine

ਫਰਨੀਚਰ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਖ਼ੀਦਣ ਨਾਲ
ਬੱਚਤ ਹੀ ਬੱਚਤ

ਆਓ, ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਅਜ਼ਮਾਓ

- ਕਸਟਮ ਮੋਡ ਫਰਨੀਚਰ
- ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ
- ਲੱਕੜ (Wood) ਦਾ ਬਣਿਆ ਫਰਨੀਚਰ

ਫੈਕਟਰੀ ਸ਼ੋ-ਰੂਮ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਖੁਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ

Factory Hours: 12.00 PM to 5:00 PM